

Tom Lanoye

BLANKENBERGE

Blankenberge

Tom Lanoye

Dramatis Personae

Brigitte	jonge dienstster
Carine	niet meer zo jonge dienstster
madame Verplancke / 'Lucy'	eigenares
Kurt	haar zoon
Philippe	jonge kelner
Verdurme / 'Bertje'	oude keukenhulp
Idriss	jonge vreemdeling
Armand Mortier	agent

Een keuken, een café, drie slaapkamertjes.

De witte deur van een koelkamer.

Het strand, een duinpan.

Het toneel is in Blankenberge, Vlaamse kuststad en gelijknamige brasserie.

Eerste bedrijf

La mise en place

Eerste toneel

Café

madame Verplancke / Armand

- MADAME VERPLANCKE Vroeger duurden de hondsdagen een week. Nu heel de zomer. Ge vergeet een stomme pot soep in de frigo te zetten, en 's avonds?
- ARMAND Staat er schuim op. Gelijk op de lippen van een stier.
- MADAME VERPLANCKE Ons terras, dat heeft gemarcheerd. Maar hierbinnen? Ge kunt de mensen geen ongelijk geven. Ik zou ook liever in mijn badkostuum op het strand liggen. En 's nachts, dat is nog het ergste. Eén uur, ik weet nog altijd niet waar ik moet kruipen van de hitte.
- ARMAND En dan zo'n schone volle maan erboven. Twee keer hitte. Dan weten de mensen zeker niet waar ze moeten kruipen.
- MADAME VERPLANCKE Gij hebt niet lang moeten zoeken. Ik kan mijn horloge al gelijk zetten op u. Een minuut voor we sluiten, wie komt er binnen?
- ARMAND Lucy... Waarom zou ik naar de volle maan staan kijken, als ik u kan zien schitteren en schijnen achter uw tapkast, schoner dan de schoonste ster aan het firmament?
- MADAME VERPLANCKE *(Spiegelt zich)* Iets gebeurd op uw ronde vandaag?
- ARMAND De mensen, het zijn juist slangen. Te veel warmte maakt ze tam. Ze sparen zich. Voor de terugreis morgenavond, bumper aan bumper.
- MADAME VERPLANCKE Bij de Lion d'Or, was daar wat volk? En De Witte Molen, stampvol zeker?
- ARMAND Gelijk hier. Ongeveer.
- MADAME VERPLANCKE Zo een rotseizoen heb ik nog nooit gehad. Misschien moet ik toch maar verkopen.
- ARMAND Als de Blankenberge geen goede brasserie was, zouden ze er niet zo op azen.
- MADAME VERPLANCKE Alles wat zij moeten doen, is wachten. Ze rekenen erop dat het al eens wat minder gaat. Dan komen ze op de proppen.
- ARMAND Ge hebt toch nog al een seizoen gehad dat wat tegenviel?
- MADAME VERPLANCKE Geen gelijk nu. Reparaties, belastingen. Nieuwe frigo. Vroeger werkte een mens twee maanden in de zomer, twee weken met kerstmis en twee met pasen. Daar kondt ge een jaar van leven. En nu? Ik durf het tegen niemand zeggen. Ik hou mij groot, tegenover iedereen. Het personeel, de klanten, Kurt...
- ARMAND Kurt zou beter wat meer zijn handen uit zijn mouwen steken, in plaats van alles over te laten aan zijn moeder.
- MADAME VERPLANCKE Ik heb niet graag dat ge dat zegt, Armand. Kurtje doet wat hij kan.

Tweede toneel

Keuken

Kurt / Verdurme

KURT De stomme koe, één uur en ze sluit, dan komen de mensen juist buiten.

VERDURME Het zijn niet de beste mensen die dan buiten komen.

KURT Het zijn de mensen met geld, maar dat gaan ze niet opdoen in een brasserie, die tijd is voorbij, het woord alleen al, brasserie. Zelfs de Hollandse toeristen krijgen er voedselvergiftiging van, daar moeten ze niet eens mosselen maison voor bestellen.

VERDURME Er is hier in al die jaren maar één voedselvergiftiging geweest. Geen mosselen, een toast cannibale.

KURT Komt ervan als ge eten serveert, niets dan miserie, veel werken, weinig verdienen. Volgend seizoen moeten we van dat kruipkot hier een dancing maken, bier en sterke drank, weet gij goed hoeveel poen ze op dit moment aan het scheppen zijn in The Blue Castle? Of The King's? Voor een simpele Martini vragen ze tweehonderd ballen.

VERDURME Gij kunt het weten.

KURT Dat is mijn ontspanning, vriend, daar heb ik recht op, ik sta hier niet voor niets mijn botten af te draaien, plus daarbij, ik betaal voor mijn drank, zullen we de rekening eens maken van alle flessen die gij hier al hebt leeggezopen, op onze kosten?

VERDURME Ik heb vandaag geen fles aangeraakt.

KURT Ge riekt anders nog altijd naar hetzelfde, een cognacvat dat aan het rotten is, als gij hoest, worden alle geburen zat van de stank. Waar hebt ge ze deze keer verstoken, uw flessen, in de dampkap, onder de kroppen salade, tussen uw sexboeken?

VERDURME Ik doe mijn werk, gij dat van u. Als het uwe u tegensteekt, zegt dat dan tegen uw moeder, niet tegen mij.

KURT Als we het haar met twee zeggen, luistert ze misschien.

VERDURME Als we wat zeggen?

KURT Dat we van de Blankenberge volgend seizoen een dancing moeten maken.

VERDURME Ik heb u nog weten geboren worden, Kurt. Ik was de eerste die hier is komen werken. Ik heb er veel zien gaan en komen. Ik bleef. En toen uw vader stierf, wilde ik zeker niet dat uw moeder...

KURT Dus ge zijt ertegen.

VERDURME Ik ben ertegen dat van een goeie brasserie een slechte dancing wordt gemaakt.

KURT Goeie brasserie, mijn kloten, we maken met moeite genoeg recette om de belastingen te betalen.

VERDURME Zegt tegen uw moeder wat ge te zeggen hebt.

KURT Ik zal het haar zeggen. Morgen. Na het feest.

VERDURME Wat gaat ge doen als ze nee zegt?

KURT Dan werk ik volgend seizoen ergens anders.

VERDURME Ik begrijp die jonge mensen niet.

KURT En ik de ouwe nog minder, wat zit er in die kop? Bij ons Bertje cognac, bij mijn moedere chapelure. Ziet haar bezig. Hoe ze zich laat lastigvallen door die kwal. En wat ziet hij toch in haar?

Derde toneel

Café

madame Verplancke / Armand

ARMAND Een eigen zaak. Daar heb ik altijd van gedroomd. Als ik met de nacht sta, Lucy, dan is het eerste dat ik doe een eindje gaan wandelen over het strand. Wat ze van de zee zeggen, dat is waar. Ze is te groot voor ons. Als ge ervoor staat, ziet ge maar één ding. *(stilte)* De mens is een mier, die verloren loopt in een woestijn.

MADAME VERPLANCKE Dus de zee is een woestijn, en gij en ik zijn mieren. Zo heb ik het nog nooit bekeken.

ARMAND Lacht gerust. Maar als ge er eens over nadenkt? Het is nog geweest, dat ik stond te duizelen. Dat ik degeen was die moest lachen. Met mezelf. Mijn uniform. Die stupiditeit. Dat iemand kentekentjes draagt, een pistool, een matrak. Voor als hij andere mieren tegenkomt, om die dan te zeggen wat ze moeten doen en niet doen. En dan denk ik: Nee. Ik wil meer. Ik moet iets bouwen. Iets dat ik kan achterlaten, waarvan ik kan zeggen: Voilà, dat is het. Dat is het geweest. *(stilte)* Ik kan u erbovenop helpen, Lucy. Ik ben van uw leeftijd. Ik ken de klanten, ik ken de gemeente. Ik ken het leven.

MADAME VERPLANCKE Ik kan moeilijk mijn wijkagent in dienst nemen als garçon.

ARMAND Niet als garçon, Lucy. Een vrouw als gij heeft meer nodig dan dat.

MADAME VERPLANCKE Er is maar één ding dat een vrouw als ik nodig heeft. Gezonde nachtrust. Die hitte van tegenwoordig, ik krijg er nachtmerries van.

ARMAND Er zijn er die nachtmerries krijgen van een leeg bed.

MADAME VERPLANCKE Dat zijn er dan die geen kinderen hebben. Onze Kurt... Ik droom iedere nacht dat die jongen iets overkomt. Wat precies, herinner ik mij nooit. Behalve dat hij voor mijn ogen kapotgaat. Hij huilt en hij kermt gelijk een veulen in het stro, hij slaat met zijn benen en zijn hoofd, hij zweet alsof hij ziek is. En zijn ogen, daar durft ge niet naar kijken. En niemand die hem helpt. Zelf zit ik daar maar. Op een stoel. Ik kan niet spreken, niet bewegen. Het is alsof ze mij wurgen, met een ketting. Het enige dat ik kan doen, is kijken. Naar mijn kind dat crepeert. En dan schiet ik wakker, en dan moet ik roepen. Ik roep heel het huis bijeen. Op die momenten ben ik blij dat mijn bed leeg is.

ARMAND Dan is ons Kurtje een gelukkig leven beschoren. Dromen zijn bedrog.

MADAME VERPLANCKE Gij zeidt daarjuist ook dat ge droomde. Van een eigen zaak.

ARMAND Ik zei dat ik u kan helpen, Lucy.

MADAME VERPLANCKE Sommige dromen komen uit. Sommige niet.

ARMAND De waarheid, die komt altijd uit. Hier werken er twee in het zwart en één illegaal.

Op het stadhuis ligt een dossier, een vinger dik. De brandweer heeft kritiek, uw terras is te groot, er is geen vergunning voor de nieuwe installatie... Ik weet niet hoe lang ik het nog tegen kan houden. Voor er iets van komt.

- MADAME VERPLANCKE Voor er wat van komt?
- ARMAND In Knokke is gisteren de Arbeidsinspectie binnengevallen. La Couronne. Een echte razzia. Alle uitgangen afgesloten, inspecteurs in burger. Ze hebben er twee gepakt. Die zullen er niet goed van zijn. De baas van La Couronne nog minder. *(Brigitte op met dienblad)*
- MADAME VERPLANCKE Dat zullen ze mij niet aandoen.
- ARMAND Morgen zit ge nog veilig. Maar volgend jaar? De kans bestaat dat ik word overgeplaatst naar een andere dienst. Dan wordt het moeilijk om de Blankenberge een hand boven het hoofd te houden.
- MADAME VERPLANCKE Er is altijd een oplossing.
- ARMAND Een oplossing zou kunnen zijn dat ik hier elke dag ben. Wie mijn vervanger ook is, het zal een vroegere collega zijn. Dan valt er altijd iets te arrangeren.
- MADAME VERPLANCKE *(Brigitte af naar keuken)* Misschien trouwt Kurt. Dat is één familielid extra dat we niet moeten inschrijven.
- ARMAND Misschien trouwt hij met een Française en gaat hij aan de Azurenkust wonen. Dat is één familielid kwijt.
- MADAME VERPLANCKE Waarom zou Kurt trouwen met een Française?
- ARMAND Waarom zou hij trouwen? Hij heeft zo te zien geen haast. De dertig gepasseerd, en nog altijd niet getrouwd?
- MADAME VERPLANCKE Kurt heeft een oogje op iemand van bij ons.
- ARMAND Een klein dan. Mij heeft hij niets verteld. Nochtans, waar het hart van vol is?
- MADAME VERPLANCKE Er zijn liefdes die te groot zijn voor woorden.
- ARMAND Het is toch geen koppel doofstommen, zeker? Of is haar liefde te klein voor woorden? Kent ge haar?
- MADAME VERPLANCKE Ze is jong en schoon. En ze weet wat werken is.

Vierde toneel

Keuken

Brigitte / Kurt / Verdurme

KURT Eerst gaan we een kleinigheid eten, toastje gerookte zalm, zes oesters, dan gaan we met de taxi naar The Blue Castle.

VERDURME Ohlala, naar Blauwbaard zijn kasteel!

KURT De laatste nacht van de zomer! De toeristen smijten het overschot van hun geld door vensters en deuren, ambiance, niet te geloven. De tapkranen blijven gewoon openstaan, als er bierglazen te kort zijn hangen ze er een paar Engelsmannen onder, met hun mond open. Vorig jaar hebben we staan dansen op de tafels, in ons bloot bovenlijf, tot 's morgens vroeg...

BRIGITTE Kurt, ge moogt niet kwaad zijn...

KURT Brigitje, breekt mijn hart niet en gaat mee.

BRIGITTE Ik kan niet. Het is mijn stem.

KURT Uw wat?

BRIGITTE Mijn stem.

VERDURME Dat wat ze gebruikt om te zeggen dat ze niet meegaat.

KURT Ik ken dat, de stem zegt nee, het lijf zegt ja, met andere woorden, als ze nee zegt, zegt ze eigenlijk ja. Nee?

VERDURME Kunt gij nog volgen, Brigitte?

KURT Volgt mij maar naar The Castle.

BRIGITTE In een dancing hangt te veel rook. Dat is slecht voor een stem.

KURT Ok, ok. Geen dancing. Geen rook. We blijven in open lucht. We gaan naar het strand, schatje, de rock 'n roll van de golven.

BRIGITTE Ik heb mijn badkostuum niet aan.

KURT We hebben wij toch de maan als badkostuum? Donker genoeg om mekaar niet te zien, licht genoeg om mekaar te vinden.

BRIGITTE Ik weet niet...

KURT Ik zal mijn ogen dichtdoen, ik zal alleen maar luisteren. Naar die stem van u, gelijk een blinde naar zijn hondje.

VERDURME Maar wel met een ferme blindenstok in zijn handen.

KURT Zwemt naar Engeland, Brigitte, ik zal u volgen, ik zal u vinden, gelijk een duif die naar zijn kot vliegt.

VERDURME Een duif die eens goed gemolken wil worden.

BRIGITTE Ik weet niet... Het strand, op dit uur. Dat is mij toch wat koud. De wind die daar staat. Slecht voor mijn keel.

KURT Laat mij dan toch goed zijn voor uw keel, geen betere sjaal dan mijn twee armen, zo zacht lijk een lam, zo heet lijk een mol, uw handjes mogen er ook bij,

en als uw lipkes het koud krijgen, legt ze dan op die van mij,
ze zullen gloeien gelijk in een pan.

- VERDURME Een pan die ook tong kan bakken. Past maar op.
- BRIGITTE Morgenavond, op het feest, dan kunnen we dansen.
- KURT Dan zijn we weer onder mekaar. Dezelfde gezichten, dezelfde verhalen...
- BRIGITTE Het is een afscheidsfeest. Dat moet ge toch vieren met mensen die ge kent?
- KURT Wat valt er te vieren dan?
- BRIGITTE Dat we mekaar hebben leren kennen.
- KURT Ik heb u twee maanden gezien, ik heb u niet leren kennen.
- BRIGITTE Ik kende u al na twee minuten. En niet door u te zien, maar door te luisteren.
Duizend complimentjes, nooit een serieus woord.
Gaat gij maar alleen naar The Castle. Ik ga slapen.
- (af)
- KURT *(stilte)* De godverdomde smerige rotte teef. *(stilte)* Hebt ge dat ooit al geweten?
Twee maanden voor mijn neus staan draaien en lonken, die trut met haar perfecte kont.
Ze is voor de pot. Absoluut, honderd procent zeker van.
Een lesbische trut onder mijn dak, wat denkt gij, Bertje?
Grote specialist in lesbische zaken? Is ze zo?
- VERDURME Ik ben alleen lesbisch als ik te veel drink en voor het moment ben ik nuchter.
- KURT Ik zal u eens iets vertellen, over de vrouw, en knoopt het in uw oren,
ge weet nooit of het eens van pas komt, er is maar één ding dat ze willen:
Een tong op de juiste plek. En ik bedoel: De juiste plek. En daarachter van dattum,
geen gezever, actie, met de stengel, de stamper, de staart!
- VERDURME Met de steel van de pan, zogezegd.
- KURT Voilà. Een vent met een tent.
- VERDURME Een god met een zot? Een gast met een kwast?
- KURT Dat willen ze, allemaal. Dus het moet wel aan iets anders liggen bij ons Brigitje.
En volgens mij... Als ik hem ooit met haar betrap. Ik breek zijn neus waar ze bij staat.

Vijfde toneel

Keuken

Brigitte / madame Verplancke / Philippe / Armand

PHILIPPE Twee pils! Eén trappist!

MADAME VERPLANCKE De bar is gesloten.

PHILIPPE Ik heb ze verwittigd dat dit het laatste was dat ze kregen.

MADAME VERPLANCKE Dat hadt ge maar bij het voorgaande moeten zeggen.

PHILIPPE Dat kon niet, dit is het eerste dat ze bestellen.

MADAME VERPLANCKE Dan zijn ze zeker te laat.

PHILIPPE Ze gingen luist neerzitten toen ik de stoelen ineen begon te zetten. Wat kon ik zeggen? Het zijn vaste klanten.

ARMAND De klant is koning, Lucy.

MADAME VERPLANCKE De klant is een dwingeland. En ik heb de kas al opgemaakt.

PHILIPPE Dan zal ik het al op datum van morgen tikken.

MADAME VERPLANCKE Datkanniet.

BRIGITTE Maar madame, ik heb dat eergisteren toch ook gedaan? Die dames blanches. Ge hebt ze zelf nog voor mij getikt.

MADAME VERPLANCKE Ge moet niet te veel toegeven aan toeristen. Vandaag geeft ge ze vijf minuten, morgen een half uur. En volgende week kunt ge heel de nacht openblijven.

PHILIPPE Ik zal ze zelf wel uitschenken.

MADAME VERPLANCKE Als ge maar niet vergeet het terras op te ruimen.

PHILIPPE Daar is Carine al mee bezig.

MADAME VERPLANCKE Ziet wat ervan komt!

PHILIPPE Waar is de vod?

BRIGITTE Laat maar, Philippe, ik zal het wel schoonmaken.

MADAME VERPLANCKE Laat hem dat maar doen, hij heeft het vuilgemaakt, gij hebt ander werk, gij moet de frigo's nog opvullen, kom.

BRIGITTE Oh nee.

PHILIPPE Laat maar, Brigitte, ik zal die frigo's wel doen, straks, als gij dat beetje bier hier maar opneemt, ok?

ARMAND Snelle gast. *(af)*

MADAME VERPLANCKE Maar geen al te propere. *(neemt het bier op)*

BRIGITTE Laat mij het toch doen, madame.

MADAME VERPLANCKE Neenee, vult gij de frigo's maar op.

BRIGITTE Maar Philippe zei dat hij het zou doen...

MADAME VERPLANCKE Iedereen heeft zijn eigen werk, Brigitte, en als iedereen dat doet, loopt alles op wieltjes, maar als de een dit doet en een ander dat, dan raakt er geen mens meer uit wijs. Uw plaats is: nu, op dit moment, de frigo's opvullen. En Philippe zijn plaats is straks hier terugkomen en de toog schoonmaken.

ARMAND Een mens moet zijn plaats kennen.

BRIGITTE Kan ik niet gewoon met Philippe van plaats verwisselen?

MADAME VERPLANCKE Ieder heeft zijn beurt om de frigo's op te vullen, vandaag is het uw beurt, dus gij vult ze op. Ge zijt gij maar zo goed als een ander.

ARMAND Een beetje op en af de trappen lopen zal u geen kwaad doen. Goed voor het figuurtje.

MADAME VERPLANCKE En neemt die bak leeggoed al mee en sorteert de flessen. En de wijnflessen niet wegsnijten.

BRIGITTE Dat weet ik, dat weet ik.

(af)

MADAME VERPLANCKE Een lief kind. Alleen wat moe. Het is juist dan dat ge moet leren doorbijten, dat is het leven.

ARMAND Het leven is ook wat gij daarjuist zegt dat het was. Een machine. Een machine vol wielen. Maar wat is mijn plaats daarin, Lucy? Die wil ik wel eens leren kennen, mijn plaats.

MADAME VERPLANCKE Voor de moment zit ge op een kruk aan de bar.

ARMAND *(Stilte)* Is morgenavond een feest?

MADAME VERPLANCKE Er zal wel iets geschonken worden. En we eten de rest van de zoute nootjes op. Om dat nu direct een feest te noemen.

ARMAND Feest of geen, morgenavond na het sluiten kom ik om een antwoord. *(Carine op, met dienblad)*

MADAME VERPLANCKE Wat wilt ge weten dan?

(Carine af)

ARMAND Denkt er maar goed over na. Want mijn plaats zal nooit meer zijn dat ik op een kruk aan de toog zit.

Zesde toneel: Keuken

Carine / Kurt / Verdurme

CARINE Gelijk dat die Armand weer tegen uw moeder zit te kwijlen?
Een hond die om zijn been komt. En hoe minder hij krijgt, hoe meer hij kwijlt.
Hij valt tegenwoordig al Duitse toeristentrutten lastig. Maar zelfs die willen hem niet.

KURT Dan moet hij dringend u eens proberen.

CARINE Heeft hij gedaan. Het is toen dat ik hem gezegd heb dat hij nog meer kans had bij uw moeder. Ouwe schuren hebben niet veel nodig.

VERDURME Was dat maar waar!

CARINE Komkom, Bertje, er zijn er die vanzelf in brand schieten.

KURT Houdt gij uw vuile mond over mijn moeder.

CARINE Als ze even goed in de liefde is lijkt gij, is het een mirakel dat ze een zoon op de wereld heeft gezet.

KURT Hadt gij ooit klachten over mijn prestaties?

(Verdurme af, achterdeur)

CARINE Daar kreeg ik de tijd niet voor. Ge waart nog maar goed begonnen of het was al gedaan. Er zijn mensen die meer tijd nemen om hun neus te snuiten.

KURT Als ik mijn neus snuit, beleef ik daar meer plezier aan dan wanneer ik mijn zakdoek vuil maak met u.

CARINE Maakt gij uw zakdoek maar vuil in uw eentje, ik ga vanavond uit met Philippe.

KURT Mag ik u één ding vragen? Wilt ge niet om vijf uur 's morgens onder mijn raam met die snotneus komen staan vrijen gelijk een loopse kat?
Ik had vorige week bijna mijn schoen naar beneden gesmeten.

CARINE De ene brengt het genot naar boven, de andere smijt zijn schoenen naar beneden.
C'est la vie.

KURT Genot? Gelijk gij daar stond te janken?
Ik ken u goed genoeg om te weten wanneer dat gij aan het faken zijt.

(Verdurme weer op)

CARINE Wat gij niet weet, is wanneer ik niet aan het faken ben.

KURT Ach zo, de feeks faket altijd? Ook de keren dat ze mij zelf komt smeken?
Gelijk, laten we zeggen, een hond die om een been komt?

CARINE Ziet ge wel dat ge niet weet wanneer ik doe alsof?

KURT Als het gejank dat ik van u ken, het gejank is wanneer gij doet alsof,
dan zou ik er godverdomme niet bij willen zijn wanneer ge u helemaal laat gaan.
Laat staan dat ik u in mijn armen zou willen hebben, met uw scheur op twee centimeter van mijn oor. Om doof van te worden.

(Verdurme af)

CARINE Van vuile zakdoeken wordt ge ook doof op den duur.

KURT Van gemakkelijke vrouwen wordt ge mottig op den duur, en ik niet alleen,

hebt ge hem al gevraagd of hij vanavond meegaat?
Hebt ge hem de laatste dagen al eens zien kijken naar Brigitte?

CARINE Ik zie iedereen kijken naar Brigitte. Niet alleen de laatste dagen.

KURT Ge ligt niet meer van voor in de etalage, Carine. Fris is anders. Philippe heeft er lang over gedaan om dat te zien, dat gaat zo met mensen die studeren, dat duurt allemaal wat langer. Maar na twee maanden heeft hij het toch gezien, en vanavond is zijn laatste kans. Wie weet, misschien komt hij met Brigitte onder uw raam staan janken.

CARINE Mij zullen ze niet wakker maken. Ik zal er niet zijn.
Ik vind wel iemand anders dan Philippe.

KURT Denkt ge? (*Verdurme weer op*) Wie valt er nu op wijven die hun eerste rimpels krijgen, die al beginnen te rieken alsof er iemand vergeten is van ze in de frigo te zetten? Het slag vrouwvolk dat een vent jaloers probeert te maken in de hoop van hem te vangen? Terwijl er, uiteindelijk, maar één ding is dat ze vangen. Bot.

(*af*)

CARINE Zeg, wat heeft die vanavond?

VERDURME (*in deurgat*) Dat is al heel de dag zo.

CARINE Het is precies of hij moet zijn regels gaan krijgen.

VERDURME Kurt, zijn regels? In zekere zin hebt ge nog gelijk ook.

Zevende toneel

Café

Brigitte / Carine / madame Verplancke / Kurt / Philippe / Verdurme / Armand

MADAME VERPLANCKE Ik heb het niet graag, Philippe.

PHILIPPE Maar enfin, die gast ziet zijn drie vrienden zitten,
hij komt erbij zitten en hij bestelt ook iets, een cognac dan nog.
Wat moet ik dan zeggen?

MADAME VERPLANCKE Dat de bar gesloten is.

PHILIPPE Ge weet hoe dat gaat.

MADAME VERPLANCKE Van kwaad tot erger.

PHILIPPE Binnen tien minuten zijn ze weg, hebben ze beloofd.

(af)

MADAME VERPLANCKE Daar hebt ge nu echt geen zeggen aan. Geen slecht karakter, akkoord, maar...

KURT Betaalt hem eens per uur en niet meer op procent, hij zal dan wel om één uur stipt
zeggen dat de boel gesloten is, nu loopt hij de benen van onder zijn lijf voor twintig
frank procent en tien frank drinkgeld, desnoods tot morgenvroeg.

ARMAND Vindt ze maar eens. De jonge gasten die zo hard willen werken.

KURT Dertien in een dozijn vriend, als ge maar betaalt.
Ze strijken neer gelijk gieren op een lijk en ze vliegen weg als er niets meer te rapen valt.

MADAME VERPLANCKE We hebben wij van Philippe niet te klagen. Hij doet soms een beetje te veel zijn best.

KURT Jobstudenten? Geldwolven, allemaal, ze scheppen de room van de melk,
en ze laten ons zitten met de miserie. Wij doen investeringen, wij betalen belastingen,
wij lopen het risico, terwijl hij? Hij komt naar hier, kost en inwoning, geen probleem,
betaalt geen bal aan taxen maar hij gaat met meer naar huis dan wij eraan overhouden.
En als we de Arbeidsinspectie op ons dak krijgen, dan hangen wij, meer dan hij.

ARMAND De Arbeidsinspectie zal hier niet te gauw binnenvallen.

KURT Nee, daar zal papa wel voor zorgen. Maar wat ik niet begrijp, wat ik niet begrijp,
dat is dat iemand met zo een vetbetaalde job aan de staat zijn eigen zoon vakantiewerk
laat doen, met het risico dat iemand die zoon verklikt en dat hij als procureur met
naam en al in de gazetten wordt genoemd en uitgelachen.

ARMAND Zo een vaart zal dat niet lopen.

MADAME VERPLANCKE Komt dat in de gazet, als ze iemand betrapten?

KURT Het gaat om het principe, make! Dat iemand die al zo veel geld verdient,
er nog meer wil verdienen, en dan liefst in het zwart.

ARMAND Die mens wil waarschijnlijk dat zijn zoon in contact komt met de praktijk, het leven.
Ik vind dat zo slecht nog niet bekeken van die vader.

KURT Als de Blankenberge de praktijk is waar Philippe mee in contact moet komen,
ziet het er lief uit, straks vraagt hij als advocaat aan zijn cliënten drinkgeld voor hij
begint te pleiten.

(Carine op)

MADAME VERPLANCKE Kurt, we hebben heel het seizoen goed samengewerkt, houdt dat zo. Er valt op iedereen wel wat te zeggen.

KURT Wat valt er op mij te zeggen, dat zou ik wel eens willen weten.

MADAME VERPLANCKE Jongen, zo bedoel ik dat niet.

KURT En gij, Carine? Zoudt gij niet graag eens weten wat er verzwegen wordt als ge erbij staat, maar wat er achter uw rug wordt verteld en geroddeld?

ARMAND Kurt, uw moeder heeft dat zo niet bedoeld.

(Brigitte op)

KURT Maar ze heeft gelijk, er moet gesproken worden, en liefst terwijl de persoon in kwestie er niet bij is, dus ik zal u nog eens iets zeggen over die Philippe, die jongen is de meest zuivere loefia die ik in heel mijn leven al gezien heb.

ARMAND Een loefia?

CARINE Zo noemde hij mij ook, mijn eerste seizoen.

KURT Dat eerste jaar waart ge dat, ge hebt er nog altijd wat van.

MADAME VERPLANCKE Kurtje, het is voor iedereen een zware dag geweest...

KURT Loefia's, dat waren gasten in de far-west, premiejagers, die hadden niet meer dan een merrie onder hun gat en een revolver op hun zij. Gelijk gij, Armand. Niet die merrie, die revolver bedoel ik.

ARMAND Ik heb een pistool.

KURT Pistool, revolver, mitraillette voor mijn part. 's Nachts overvielen ze ontsnapte gevangenen en ze schoten die een kogel door de kop. Voor de premie, dat hing uit op affiches, gevangen, dood of levend, duizend dollar beloning. Maar weet ge waarin een loefia verschilde van een andere premiejager? Dat hij altijd zijn revolver gebruikte, dat hij niet content was met het geld alleen, maar dat hij ook nog eens het plezier wilde smaken van iemand te kleineren. Van iemand totaal, maar dan ook totaal de baas te zijn, het liefst van al door hem een kogel door zijn lijf te jagen.

CARINE Philippe probeert gewoon zijn werk goed te doen.

ARMAND Als hij dat niet deed, zoudt ge ook wat op hem weten.

MADAME VERPLANCKE We gaan toch niet discussieren over een paar pintjes en een cognac? Ik heb al spijt dat ik er iets over gezegd heb.

KURT Hij kijkt op ons neer, zeg ik u. Op Armand, op mijn moeder, op Carine, op mij. In de ogen van zijn milieu zijn we stront, als hij naar hier komt, is het om van ons te profiteren, anders niets, en hoe meer hij van ons kan profiteren, hoe meer hij op ons neerkijkt. Een revolver heeft hij daarvoor niet eens nodig. Zijn revolver zit hier, in zijn kop.

PHILIPPE (op) Straks alleen nog de glazen van die vier, en dan is het ok. Hier zie, kijk eens? Honderd ballen drinkgeld. Van die met zijn cognac. (stilte) Wat gebeurt er?

MADAME VERPLANCKE Kurtje heeft een zware dag achter de rug.

KURT Hartinfarct, niercrisis, vier sloffen Belga...

MADAME VERPLANCKE En we waren juist aan het zeggen dat morgen nog een zware dag zal worden en dat we beter...

PHILIPPE Is het voor die trappist en die paar pintjes? (*stilte*) Het is daarom Alstublieft zeg, voor zo een kleinigheid.

KURT Een kleinigheid die toch schoon honderd ballen drinkgeld oplevert.

PHILIPPE Is dat het? De zaak maakt per dag honderdduizend frank recette en de zoon is jaloers op het drinkgeld van één van de garçons?

KURT Het gaat niet om die honderd frank, het gaat om de manier waarop.

PHILIPPE Als die manier u niet bevalt, dan zegt ge het maar. Ik doe mijn garçonskleren uit en ik ga naar huis. Ik heb er schoon genoeg van, dat is nu heel het seizoen dat hij op mijn kap zit. Ik heb vandaag ook een zware dag achter de rug, ik zit niet te springen om er morgen nog zo een bij te nemen.

KURT Dat zal niet, nee, de buit is binnen, de premie geïncasseerd, die ene dag zal het verschil niet maken.

MADAME VERPLANCKE Kurtje, stopt ermee.

PHILIPPE Over welke premie hebt gij het? Zo goed worden wij hier ook niet betaald.

MADAME VERPLANCKE Philippe, dat geldt ook voor u.

KURT Ik kan mij niet voorstellen dat gij in een zaak blijft werken waar ge niet genoeg op zak kunt steken.

PHILIPPE Wilt ge de helft van mijn drinkgeld? Is dat het?

KURT Er zijn zo van die dingen in het leven die mij blijven verwonderen, weet ge. Dat iemand lijk ik zeven dagen op zeven zijn kloten staat af te draaien in een keuken en dat er geen mens is die dat ziet, terwijl iemand lijk gij met mijn werk, mijn schotels, naar de klanten gaat, en dat die klanten u feliciteren en u op uw schouder kloppen en u wat extra in uw poten steken, dat zijn van die dingen die mij blijven verwonderen, ja.

PHILIPPE Dat gaat ge mij toch niet verwijten? Als gij liever garçon speelt dan in de keuken te staan, moet ge dat maar doen. Het is uw brasserie.

KURT Het is de brasserie van mijn moeder. (*lange stilte*)

VERDURME (*op*) Kan er mij soms iemand komen helpen? De keuken moet gedweild worden en de frigo. Ik had gedacht dat Kurt...

KURT Waar zit die bruine aap, die kan u toch helpen? Ik heb het u nog gezegd, make, dat we hem niet hadden moeten binnenpakken. Als ge hem nodig hebt, is hij er niet.

ARMAND Lucy, dat vind ik toch ook.

VERDURME Die jongen doet zijn deel van het werk. Op andere tijden dan wij, maar hij doet het.

KURT Gij gaat hem toch niet beginnen verdedigen, Verdurme, wat voor eieren hebt ge onder hem liggen? Uw eigen eieren, zeker?

PHILIPPE Twee stuks.
ARMAND In die landen zijn ze er niet vies van.

KURT Ik weet maar één ding, overdag krijgen we die held van u niet te zien, dan is hij aan het flierefluiten, en 's nachts kunnen we hem niet zien, en dan komt hij werken.

VERDURME Hij komt toch?

KURT Als er niemand kan controleren of hij werkt of niet, of wat hij uit onze kasten haalt om op te eten.

ARMAND Of om mee te nemen voor zijn maten.

VERDURME Zo is Idriss niet.

KURT Ohlala, Idriss. Met de voornaam. Wanneer gaat ge trouwen?

CARINE Bertje, wij moeten toch ook niet zeggen dat we 's nachts wel zullen komen werken.

PHILIPPE Iedereen gelijk voor de wet.

MADAME VERPLANCKE Anderzijds, het is beter dat hij hier komt werken als niet te veel mensen hem zien.

ARMAND Er moet er maar één zijn die het ziet.
Het is niet verstandig van zo iemand in huis te nemen, Lucy.

VERDURME Hij zal wel komen.

PHILIPPE Ja, maar wanneer?

BRIGITTE Philippe, zit zo niet op Bertje zijn kap.

KURT Maar waar is hij dan, Brigitte, zegt mij dat dan eens,
en waarom moet uitgerekend ik uw Bertje helpen?

Achtste toneel

Buiten

Idriss

Idriss rijdt voorbij op gammele bromfiets. Zijn hemd is losgeknoopt. Dierlijk lijf. Lelijke kop. Eeuwige grijns

Negende toneel

Café

allen

ARMAND Hier hebben we hem, zie.

KURT Ziet hem lachen. Als ge van de duivel spreekt?

CARINE Maar zijn staart wil ik niet zien.

PHILIPPE Dat hij die maar reserveert voor Bertje.

MADAME VERPLANCKE Is het al goed?

BRIGITTE Laat die mens met rust.

VERDURME Kom, Idriss, gaat naar de keuken.

KURT Idriss, hoe zit dat, jongen? Weet gij goed hoe laat het is?

IDRISS Ja, padroon.

KURT Dat lachske altijd.

CARINE Zijn neus bloedt weer.

ARMAND Hij zal eens zodanig tegen de lamp lopen dat hij echt bloedt.

KURT En hoe hebt ge het vandaag gesteld, mon vieux? Goed weer gehad?
Een beetje geamuseerd aan het strand?

IDRISS Ja, padroon, ja.

VERDURME Kurt, hij is er nu, laat hem gaan werken.

ARMAND Als het wel aan het strand is, dat hij heeft rondgehangen.
Er is gisteren ingebroken in een paar villa's hier wat verder.

KURT Waar hebt ge gisteren gezeten?

IDRISS Weet niet, padroon.

KURT Gaan zwemmen in de zee? Een paar ouwe wijven hun portefeuille afgepakt?

IDRISS Ja, weet niet, weet niet.

ARMAND Dat ge daarmee kunt werken, dat is toch om de muren van op te lopen?

CARINE Ik vind dat ook. Er moet onderling gesproken kunnen worden.

PHILIPPE Hij begrijpt nog altijd even weinig als op zijn eerste dag.

VERDURME Als er hier wat minder gesproken werd, zou Idriss in de keuken kunnen gaan werken.

KURT Is dat waar? Zoudt gij liever wat gaan werken in de keuken?

IDRISS Weet niet, padroon.

ARMAND Dat brommertje, waar heeft hij dat vandaan?

BRIGITTE Van mij. Het was kapot, hij heeft dat gerepareerd. En ik heb het toch niet nodig.

ARMAND Legt hem nog wat in de watten, jongens, ge hebt gelijk.

MADAME VERPLANCKE Er is er hier maar één die gelijk heeft en dat is Bertje. Idriss is er nu, dat hij maar begint te werken.

BRIGITTE Dat vind ik er eigenlijk ook van. Philippe, kunt gij mij eens helpen hier?

CARINE *(stilte)* Beter laat dan nooit natuurlijk.

ARMAND Ik zeg dat ge zo iemand nooit laat beginnen, amen en uit.

KURT Er valt in de keuken niets meer te doen, Bertje heeft alles al gedaan, Idriss of geen Idriss.

VERDURME Van sommigen heb ik anders ook niet te veel hulp gezien.

MADAME VERPLANCKE Bertje, ge hebt uw gelijk gekregen, gaat nu naar de keuken en neemt hem mee. En al de anderen, doet wat ge nog te doen hebt, en gaat daarna, ik weet niet... Gaat slapen, gaat wandelen, gaat nog iets drinken. Maar maak het niet te laat. We hebben morgen...

KURT Een zware dag, ja.

(Verdurme en Idriss af naar keuken)

MADAME VERPLANCKE En gij, Armand? Moet gij niet ook aan het werk, in plaats van andere mensen op hun vingers te tikken omdat ze te laat komen?

ARMAND Goed. Maar volgens mij was er hier vanavond maar één die gelijk had. Niet Bertje, maar Carine. Zij zei dat er gesproken moet worden, onderling. Dat klopt. Morgenavond. Dan moet er gesproken worden. Onderling.

PHILIPPE Wat bedoelt hij daar nu mee?

BRIGITTE Mij zegt het ook niets.

CARINE Armand, als ge spreekt moet ge ook iets zeggen. Anders kunt ge beter zwijgen.

ARMAND Als het Lucy maar iets zegt. Dat is goed genoeg. Ik ben weg. *(stilte)* Dat is toch eigenlijk een leven om zot van te worden. Overdag slapen, 's nachts werken.

KURT Zo te horen had onze Marokkaan al evengoed bij de Blankenbergse politie kunnen solliciteren. *(gelach)*

ARMAND *(stilte)* Dat is niet de enige overeenkomst tussen mij en die Marokkaan, Kurtje. Er is er nog één. Door sommigen word ik hier exact zo behandeld. Gelijk een wildvreemde.

(Kurt af naar keuken)

En ik weet niet waar ik dat aan verdiend heb. Tot morgen.

(af)

Tweede bedrijf

La préparation

Tiende toneel: Keuken

Kurt / Verdurme / Idriss

KURT Gij moogt ermee stoppen, Bertje.

VERDURME Waarom?

KURT Laat hem het maar doen, hij heeft al weinig genoeg gewerkt.

VERDURME Ik vind dat niet erg, om te helpen. Het is bijna gedaan.

KURT Ge stopt ermee, zeg ik, of hoort ge niet goed?

IDRISS Padroon?

KURT Doet voort, jongen, gij.

IDRISS Jaja, weet niet.

KURT Weet niet, weet niet, valt toch dood.

VERDURME Bon. Dan ben ik weg.

KURT Weg? Gaat gij niet slapen dan?

VERDURME Ik ga nog een wandeling maken.

KURT Wandelen, gij?

VERDURME Een beetje frisse lucht, voordat ik ga slapen.

KURT Ge zijt toch niet ziek, Bertje? Niet drinken heel de dag, gaan wandelen 's nachts, wat scheelt er?

VERDURME Tot morgen. Dag, Idriss!

(af, achterdeur)

KURT Hier loopt nu eens echt geen normale mens rond. Niet één normale mens.
(gaat frigo in, sluit de deur)

VERDURME *(weer op)* Idriss?

IDRISS Stil. Of ze horen ons bezig.

VERDURME Zie ik u nog, vanavond?

IDRISS Dat weet ik zo nog niet.

VERDURME *(stilte)* Hetzelfde lijk altijd? Dezelfde plaats?

IDRISS Zo luid niet, straks horen ze ons.

VERDURME Het kan mij niet meer schelen, of ze ons horen of niet. Ik heb niets weg te steken, Idriss.

IDRISS Nee?

VERDURME Niets dat ze niet allang weten.

IDRISS Ge hebt het toch niet verteld?

VERDURME Natuurlijk heb ik niets verteld. *(stilte)* Ik had het kunnen vertellen. Die mogelijkheid was er. Die is er nog altijd. *(stilte)* Maar zo ben ik niet. *(stilte)* Komt ge nu, of komt ge niet?

IDRISS Misschien. Als het hier gedaan is.

VERDURME Dat is binnen een minuut of vijf, zo lang kan ik wel wachten.

IDRISS Neenee, gaat maar al. Ik weet nog niet zeker of ik wel kom.

VERDURME *(stilte)* Tot ziens, dan.

IDRISS Allez, gaat nu.

(Bertje af)

Elfde toneel

Café

Brigitte / Carine / madame Verplancke / Philippe

MADAME VERPLANCKE Het is goed, stopt er maar mee. Gij ook, Brigitte. Idriss doet de rest wel. Het is genoeg geweest voor vandaag.

PHILIPPE *(tegen Brigitte)* Als de bazin het zegt.

MADAME VERPLANCKE *(idem)* Dan luistert hij wel. Als hij mag stoppen met glazen afdrogen.

CARINE Ik ga mij omkleden, ik wil nog een uurtje naar The King's. Gaat er iemand mee?

BRIGITTE Ik ben kapot, Carine, ik zou er niets aan hebben.

MADAME VERPLANCKE Groot gelijk. Drinkt hier uw nachtmutsje.

CARINE Philippe, belt gij dan een taxi voor ons?

PHILIPPE Sorry, Carine, ik denk dat ik ook maar niet uitga. Ik eet nog een boterham en dan kruip ik onder de wol.

CARINE Zo? *(stilte)* Maar wilt ge evengoed een taxi bellen? Zoveel te rapper ben ik hier weg.

PHILIPPE Binnen tien minuten staat er een voor de deur, zonder mankeren.

(af naar keuken)

CARINE Heel attent, Philippe. Bedankt.

(af naar haar slaapkamertje)

MADAME VERPLANCKE En welk nachtmutsje moet ge hebben, Brigitte? Een glaasje Cognac, een Grand Marnier?

BRIGITTE Dat is heel vriendelijk, madame, maar ik drink geen alcohol. Slecht voor de stem.

MADAME VERPLANCKE Zal ik wat thee zetten? Met een lepeltje honing erin?

BRIGITTE Dat is een beter idee.

MADAME VERPLANCKE A propos, sorry van daarjuist, Brigitte.

BRIGITTE Van wat, madame?

MADAME VERPLANCKE Over het opvullen van de frigo's en zo. Dat ik daarover door bleef bomen.

BRIGITTE Dat geeft niet, madame. Ge hadt gelijk, het was mijn beurt.

MADAME VERPLANCKE Het was precies of ik niet kon verdragen dat Philippe u hielp. En dat was het niet. Ge moogt dat niet denken, dat was het niet. Ik heb zoveel rond mijn hoofd, ziet ge, en soms wordt dat te veel en dan reageer ik dat verkeerd af.

BRIGITTE Ik ben het al vergeten, madame.

MADAME VERPLANCKE Dat is wat ik nu zo graag heb aan u. Een droom om mee samen te werken. *(stilte)* Kurt zegt het ook. *(stilte)* Ge moogt u in Kurt niet vergissen. Die jongen heeft ook van alles rond zijn hoofd, exact gelijk ik. En hij reageert dat ook niet altijd op de juiste manier af.

BRIGITTE Het zou kunnen.

MADAME VERPLANCKE Het is zo. Diep van binnen is dat een gouden jongen.

BRIGITTE Gij kent hem het langst natuurlijk.

MADAME VERPLANCKE Dat is het. Ge moet Kurt een tijdje kennen om hem te leren appreciëren. Het is niet iemand die direct zijn ziel op zijn tong heeft liggen. *(stilte)* Gij zijt ook zo iemand, wist ge dat? Ge hebt veel weg van mekaar.

BRIGITTE Hoe bedoelt ge, ik ben ook zo iemand?

MADAME VERPLANCKE Uiterlijk zijt gij vrolijk en levendig. Maar op de achtergrond is er iets waar ge altijd over zit te dubben. Heb ik geen gelijk? *(stilte)* Dat is normaal. Op uw leeftijd. Niet goed weten wat ge wilt. Ge hebt nog duizenden kansen en mogelijkheden voor u. Maar het rare is, dat ge daar alleen maar onrustiger van wordt. Het weegt op u, terwijl ge u juist vrij en in de wolken zoudt moeten voelen. En op den duur kunt ge helemaal niet meer kiezen. Dan is het goed dat ge eens praat met iemand die wat ouder is, die dat allemaal al eens heeft meegemaakt. Die u raad kan geven, die u kan wijzen op mogelijkheden die ge zelf niet ziet, terwijl ge er nota bene met uw neus bovenop staat.

BRIGITTE Madame, mag ik u iets vragen?

MADAME VERPLANCKE Natuurlijk, Brigitte, zeker. Vraagt maar op.

BRIGITTE *(stilte)* Denkt gij dat het ongepast zou zijn als ik morgen, bij het feest, dat ik dan zou zingen?

MADAME VERPLANCKE Zingen?

BRIGITTE Ik ga meedoen aan een wedstrijd, volgende maand. Ik zou één liedje graag al eens uitproberen op een publiek van mensen die ik ken. Denkt ge dat dat kan?

MADAME VERPLANCKE Waarom niet?

BRIGITTE Dank u wel, madame. Een pak van mijn hart. Ik weet ook wel dat dat onnozel is, maar dat zingen van mij? Ik lig daar 's nachts van wakker. Misschien geraak ik wel door de eerste selecties.

MADAME VERPLANCKE *(stilte)* Waar is de tijd dat ik van zoiets wakker lag?

BRIGITTE Er zijn er hier nog die niet slapen.

MADAME VERPLANCKE Hoe bedoelt ge? *(stilte)* Zegt het maar.

BRIGITTE (stilte) Ik vind het moeilijk om dat te zeggen, madame.
Ge moogt het mij niet kwalijk nemen. (stilte)
Maar soms hoor ik u in uw kamer roepen en huilen en ik weet niet wat ik dan moet doen.

MADAME VERPLANCKE (stilte) Ik zou het ook niet weten.

BRIGITTE Dat roepen is zo... verscheurend, zo... tot op het bot vol pijn,
dat ik mij schuldig voel omdat ik u niet kom helpen.

MADAME VERPLANCKE (stilte) Hoe zou een onschuldig ding lijk gij zich schuldig moeten voelen?

BRIGITTE Wat is er toch, madame, dat u zo triestig maakt?

MADAME VERPLANCKE (stilte) Als ik roep, is dat omdat ik wakker schiet uit mijn dromen.

BRIGITTE Dat moeten schone dromen zijn, dat ge zo tekeergaat als ze onderbroken worden.

MADAME VERPLANCKE (stilte) Het zijn dromen waarin alles kapot gaat waar ik om geef.
En dan word ik wakker, en ik zie mijn leven.
Een vlieg die vasthangt aan een krul papier. Bewegen kan ik niet.
Ten hoogste zoemen en klagen. (stilte) Gij hangt ook al vast, mijn kind,
maar ge weet het niet, gij kunt nog zingen.
Ik roep en jank alleen maar, al komt het in feite op hetzelfde neer.

BRIGITTE Dat kan niet. Er is altijd een verschil. Dat moet.

MADAME VERPLANCKE Er is een verschil, natuurlijk. Tussen wat ge wilt en wat ge krijgt.
Ge zult dat wel nog leren. Ik vrees dat ge dan niet meer zult zingen.

BRIGITTE Oh nee, madame, mijn zingen laat ik nooit.
Al mijn vrije tijd, al mijn geld gaat daar aan op.
En er is op heel de wereld geen vliegenpapier sterk genoeg om mij tegen te houden.

MADAME VERPLANCKE Van wat?

BRIGITTE Van weg te vliegen, tiens.

MADAME VERPLANCKE Naar boven, naar omhoog? Totdat alle mensen u kennen en uw liedjes meezingen als ge
op de radio komt? Is dat echt wat ge wilt, Brigitte? Dat ze, ook nog binnen dertig jaar,
naar u komen kijken als ge zingt in het Casino van Oostende?

(af)

BRIGITTE Als ge het zo stelt, klinkt dat onnozel, ja. (stilte) Maar dat is wat ik wil. (stilte)
Madame Verplancke?... Wat weet zij ervan...

Twaalfde toneel

Keuken

Carine / Kurt / Philippe / Idriss

PHILIPPE *(opent frigodeur)* Is mij dat verschieten. Staat gij hier altijd zo?

KURT De enige plaats waar het rustig is. Zelfs hier storen ze mij.

PHILIPPE De enige plaats om ongestoord een boterham met hesp te eten. Zelfs hier komen ze op mijn vingers kijken.

KURT Ik kijk nooit als gij eet, dan krijg ik goesting om te braken.

PHILIPPE Het spijt mij dat ik de zoon des huizes gestoord heb in de privacy van zijn frigo. Sorry. Ok?

KURT Geen cinema alstublieft. Gij vindt mij een onbeschofte klootzak, ik vind u een pretentieuze klootzak, laten we dat zo houden.

PHILIPPE We gaan de patron toch geen ongelijk geven?

IDRISS Padroon, ja,ja!

KURT Houdt gij uw kop maar, bosaap.

IDRISS Ja, ja!

KURT Ja? Ge weet toch waarom gij geen hesp eet? Weet niet?

IDRISS Weet niet, ja.

KURT Om niet per vergissing uw eigen moeder op te vreten.

PHILIPPE Kan het een beetje subtieler alstublieft, als ge per se de racist uit moet hangen.

KURT Dus als het subtiel is, dan mag het wel? Daarbij, eigenlijk is dat toch redelijk subtiel, dat is toch de subtiliteit zelve, ik zeg alleen maar dit: Ge kunt ze veel verwijten maar niet dat het kannibalen zijn.

PHILIPPE Kunnen we van u niet zeggen. Gij eet alle dagen varkensvlees.

KURT Ik betaal ervoor.

PHILIPPE Ik werk ervoor.

KURT eten? Gij hebt het hier veel te gemakkelijk. Ge wilt iets drinken? Ge pakt het. Ge wilt iets Sesam, open u.

PHILIPPE Weet ge wat er u zo irriteert aan mij?

KURT Ik zou niet weten wat kiezen.

PHILIPPE Dat ik hier morgen de deur achter mij dichtsla, dat ik de Blankenberge op slag vergeet en dat gij hier binnen tien jaar nog staat.

KURT Binnen tien jaar hebt gij de job van uw pa, de villa van uw schoonmoeder, één kind bij uw wijf en een drieling bij uw maitresse. Het enige dat nog niet vaststaat is of ge een hond of een kat in huis zult nemen.

PHILIPPE Ik denk eer in de richting van een kanarie.

KURT Toen ik zo oud was als gij, werkte hier ook een student; het was zijn vijfde en laatste

zomer, nooit in mijn leven een betere maat gehad, iedere zomer dat hij hier werkte was een feest. Maar de laatste dag van die laatste zomer zegt hij goeiendag, hij stapt naar buiten, langs die deur daar, en ik heb hem nooit raseer teruggezien. Tot een jaar geleden. Er stopt een splinternieuwe Mercedes, hier in het straatje, en hij stapt uit. Dertig kilo verdikt. Getrouwd met een serpent van een wijf en daarvoor gestraft met twee kleine gasten, zo lelijk lijk de nacht en zo verwend lijk de pest. En hij komt hier binnengestapt, met een smile op zijn bakkes, en hij kijkt wat rond, alsof hij een bordeel komt keuren.

- PHILIPPE Ik ben niet uw beste maat en ik ben niet van plan hier ooit terug te komen.
- KURT Gij hebt dat lachske nu al. Gij kijkt exact zo naar mij en naar de Blankenberge gelijk hij dat deed. Dat krenge van een wijf komt hier binnen met een kleine aan ieder hand, en hier heeft papa gewerkt, zegt ze, in die vuile keuken, oeioei, wat stinkt het hier toch, en deze mijnheer hier was de vriend van uw pa en dat daar is een afwasmachine. Ze liepen mij gevieren voorbij alsof ik een aap achter tralies was.
- PHILIPPE Sommige van die apen zijn gelukkig, schijnt het.
- KURT Weet ge wat die teef mij vroeg? Dat is wel een hard leven zeker, nooit eens naar de film kunnen gaan of naar theater of de opera? Dat was haar idee van een hard leven, niet naar de film kunnen gaan. Godverdomme, ik ga niet naar de film, dat klopt. Maar wie zegt dat ik naar de film wil gaan?
- PHILIPPE Zo heb ik het nog nooit bekeken.
- KURT Films en boeken, dat is iets voor lafaards, die de waarheid niet onder ogen durven zien. Die liever kijken naar iets dat niet bestaat dan te kijken naar wat in hun handen ligt. Ik kijk wel naar wat in mijn handen ligt, lacht maar. Het is niet veel, dat weet ik, en schoon is het ook niet, maar het is van mij. Ik pers eruit wat eruit te persen valt, ik leef ermee op het scherp van de snee. Maar ik zit niet, gelijk een konijn voor een lichtbak, in een donker zaaltje te kijken naar een hoop onnozelaars met een pruik op hun kop.
- PHILIPPE Als uw leven u zo bevalt, waar klaagt ge dan over?
- KURT Over mensen gelijk gij. Die niet leven om het leven dat ze hebben, maar die het altijd ergens anders gaan zoeken. Op het scherm kijken ze naar wat ze zouden willen zijn maar niet kunnen worden. En bij mensen gelijk ik komen ze kijken naar het andere uiterste, naar datgene wat ze niet willen worden. Het tegenovergestelde van cinema. Wij moeten hen eraan herinneren dat ze misschien nog niet perfect, maar toch al veel beter zijn dan de klootzak die hele dagen in een keuken achter het fornuis staat om voor hun een pannenkoek te bakken, of een ei met spek. Zij gebruiken ons om hun eigen soort een medaille op te spelden, zeg ik u, omdat ze denken dat ze meerderwaardig zijn.
- PHILIPPE Weet ge wat ik denk? Dat ge groot gelijk hebt.
- KURT En weet ge wat ik denk? (*stilte*) Wat belet mij van u ineen te rammen?
- PHILIPPE Omdat dat niets zou veranderen.
- KURT De vorm van uw kop zou serieus veranderen.
- PHILIPPE En als ge nu wel iets kondt veranderen, wat zoudt ge dan doen?
- KURT De mensen onderverdelen. (*stilte*) Diploma's aan de ene kant, de rest aan de andere kant.
- PHILIPPE (*stilte*) En er is niets dat gij en ik gemeen hebben?
- KURT Als we een fles whisky leegdrinken, worden we alle twee zat. En als we een schoon wijf zien. (*stilte*) Misschien dat we dan alle twee aan hetzelfde denken.

PHILIPPE Dat is toch al heel wat, Kurt. Als ge het zo bekijkt, verschillen wij toch zo goed als niets van mekaar? Waar zit gij dan heel de tijd toch over te zagen?

KURT
PHILIPPE Dat vind ik nu zo typisch aan gasten van uw slag.
Wat?

KURT Zelfs als ze gelijk hebben, word ik er misselijk van.

PHILIPPE Maar ik heb dus wel gelijk?

KURT Ja. Eigenlijk verschillen gij en ik zo weinig dat het geen belang meer heeft.
Misschien dat ik van dat gedacht nog het misselijkst word.

PHILIPPE Daar drink ik op, voordat ik ook moet overgeven.
Kurt, op onze gelijkenis, en op de schone wijven! Schol!

KURT Op de schone wijven. Schol.

Dertiende toneel

Strand en slaapkamertje

madame Verplancke / Armand

*Armand kijkt op horloge. Zet zijn kepi af. Trekt zijn das los. Lacht. Zwijgt. Drinkt.
Madame Verplancke gaat op bed liggen. Drinkt.*

Veertiende toneel

Café

Brigitte / Carine

CARINE (op) Waar is madame?

BRIGITTE Naar haar kamer, denk ik. (stilte) Ge ziet er knap uit.

CARINE (handspiegeltje, lippenstift) Och. De Franse slag.

BRIGITTE Carine, mag ik eens iets vragen?

CARINE Mmm.

BRIGITTE Zoudt gij het misplaatst vinden als ik morgenavond, op het feest, zou zingen?

CARINE Zingen? Met een microfoon en zo?

BRIGITTE Eén nummer maar.

CARINE Ik wist niet dat gij dat kondt, zingen.

BRIGITTE Binnen een maand is er een wedstrijd, en madame Verplancke zei dat het plezant zou zijn als ik op het feestje...

CARINE Madame Verplancke, Madame Verplancke... Haar feestjes zijn al even plezant als haar begrafenis. Alhoewel, ik zie Kurt nog in staat om voor haar begrafenis een tof orkestje te bestellen.

BRIGITTE Maar Madame Verplancke zei...

CARINE Brigitte, wie zijn er morgen? Wij. Hoe moet daar een plezant feestje uit groeien?

BRIGITTE Dan zing ik beter niet.

CARINE Maar nee, zingt! Dan gebeurt er tenminste iets op dat feestje.

BRIGITTE Ik kan niet zo maar zingen. Het moet ook... waarachtig zijn. Voor mij is zingen, dat is...

CARINE Een manier van leven?

BRIGITTE Ja. Vertolken wat ons bezighoudt.

CARINE Vertolken? Wat zoudt gij moeten vertolken, Brigitte? Ge rookt niet, ge drinkt niet, ge vloekt niet. Vergeleken bij u is Soeur Sourire een hardrocker.

BRIGITTE Waarom moet gij altijd alles neerhalen? Er is meer dan alleen maar sigaretten en bier. En wat geflikflooi op de dansvloer van The King's.

CARINE Hallo? Waar haalt ons stil watertje haar scherpe tong vandaan?

BRIGITTE Het is zo.

CARINE Brigitte... De beste zangeressen zijn kapotgegaan aan de smoor en de zuip en aan geflikflooi op dansvloeren. Maar als zij op het podium kwamen, wisten ze waarover ze

zongen. Op een troon die uitstak boven de vuiligheid, en hoe dieper de vuiligheid, hoe hoger hun troon. Maar gij, Brigitte? Hoe hoog denkt gij te staan? Zo hoog lijkt een kanariefluit? Zo hoog lijkt de hoge hielen die ge niet durft dragen? Hoe zoudt gij iets moeten vertolken. Ge weet met moeite wat de liefde is.

- BRIGITTE Dat weet ik wel.
- CARINE Ach zo? Ken ik hem?
- BRIGITTE Dat speelt geen rol.
- CARINE Of vindt ge hem zomaar uit?
- BRIGITTE Het is geen liefde gelijk gij die gewend zijt, sorry dat ik het zeg.
- CARINE Ah bon. Hij en gij hebben mekaar beloofd van te wachten. Tot de tijd rijp is. En dan zal hij alles geven wat hij te geven heeft, dan zal hij doen en laten wat ge vraagt, tot er niets meer te vragen valt. Ge zijt zijn toeverlaat, zijn droomprinses, hij heeft nog nooit zo'n schoonheid gezien. Toch niet sinds zijn witte merrie veranderd is in een rotte pompelmoes. *(stilte)* Volgens mij zijt gij het die wilt wachten, Brigitte. Niet hij.
- BRIGITTE Gij hebt nog nooit iemand gehad. Echt gehad, bedoel ik.
- CARINE *(stilte)* Ik was een jaar of twee jonger dan gij. Enfin, maakt er maar drie van. Hij en ik, we zouden ook wachten. Op mekaar, op de stand van de sterren, op de dag dat de beesten spreken, weet ik het. Maar intussen mocht niemand er iets van weten. Zeker zijn familie niet. Die mocht mij niet kennen. Die hadden een grote zaak, ziet ge? Hier in de geburen. Een groot bedrijf, bedoel ik. Een regelrecht fabriek.
- BRIGITTE Een fabriek, hier in de geburen?
- CARINE Niet echt in de geburen... Een eindje hiervandaan.
- BRIGITTE Waar dan?
- CARINE Wel ja... Het doet er toch niet toe waar? Ik was niet goed genoeg, dat is het voornaamste. Zijn familie zou erop tegen zijn. Dus niemand mocht het weten. En ik, stom kalf, ik vond dat normaal. Ik vond dat zelfs plezant. Het was een geheim, verstaat ge? Iets waar ge met zijn tweeën over kunt lachen en fantaseren. En toen, een avond, een snikhete gelijk nu. In de duinen. We gingen liggen, om nog maar eens een paar uur te lachen en te fantaseren. In het zeezand, in gras dat stak gelijk een stekelvarken. Die avond gaf ik mij gewonnen, ik liet mij overweldigen, ik gaf mij over. Allemaal termen uit de oorlog. Tegen 's anderendaags had ik hem verloren, de oorlog. Opeens moest iedereen het weten. Zijn familie, zijn vrienden. Alles, van naald tot draad. Hij deed mij na, wat ik gezegd had, wat ik gevraagd had. Wat ik gedaan had in de duinen. Iedereen lachte en lachte.
- BRIGITTE Wat hebt ge toen gedaan?
- CARINE Niet wachten, Brigitte.
- BRIGITTE Wat hebt ge gedaan met hem?
- CARINE Ik heb hem weggesneden, uit mijn hart en uit mijn leden.
- BRIGITTE Lacht zo niet. Ziet ge hem ooit nog?
- CARINE Als ik mijn ogen dichtdoe en ik denk aan het putje van de riool.

BRIGITTE Nee, serieus. Denkt ge nog aan hem?

CARINE Als ik mosselen eet. *(stilte)* En op het einde van ieder seizoen. *(stilte)*
Niet langer dan vijf seconden.

BRIGITTE Carine, het spijt mij, wat ik daarjuist gezegd heb.

CARINE Doet mij één plezier, Brigitte. Zingt, morgenavond. Zingt.
Maar niet over wat ons bezighoudt. Doet het ons vergeten, alstublieft.

BRIGITTE Ik zal zingen voor u.

CARINE Zingt toch voor uzelf, schatje. Ge offert er al genoeg aan op. Het gaat allemaal zo snel.
En wat ge niet opraapt, blijft liggen. Er is maar één ding dat niet snel gaat en dat is een
taxi die van vier straten ver moet komen.

(af)

Vijftiende toneel

Keuken

Carine / Kurt / Philippe

CARINE *(op)* Stoor ik?

KURT Neenee, we hadden het over een schoon wijf.

CARINE Verder dan over een schoon wijf praten zult ge nooit geraken.

KURT Dan zullen we ons weer content moeten stellen met u.

CARINE Dan zult ge mij wel moeten volgen naar The King's.
Als ik daar zelf ooit nog geraak, tenminste.

PHILIPPE De taxi! Die ben ik glad vergeten bellen.

CARINE De eerste keer dat we naar The King's gingen waart ge minder vergeetachtig.
Hij had een briefke van duizend op zak, voor de chauffeur,
om ons een kwartier alleen te laten, in de taxi.

PHILIPPE Luistert, als ge een taxi wilt, belt hem dan zelf. Daar is de telefoon.

(af)

CARINE *(stilte)* Kurt...

KURT Nee.

CARINE Ik wou alleen maar vragen of ge een sigaret hebt.

KURT *(steekt zelf op)* Nee.

CARINE Dan heb ik niets gevraagd.

KURT Als ge niets te vragen hebt, zwijgt dan. Of gaat weg. Daar is de deur.

(af)

CARINE (*steekt op*) Daar is de telefoon, daar is de deur. Ik zit precies terug in de papschool. Daar is de asbak, daar is de vuilbak, daar is de pompbak...

IDRISS Carine, ja?

CARINE En hier is onze Marokkaan. Twee seconden met een vrouw alleen en hij legt zijn benen al te weken. (*offreert een sigaret*)

IDRISS ja, Carine?

CARINE Carine, ja. Ik vraag mij af wat dat betekent, in het Makaks. Kamelenvoer? Luizenkam? Kust mijn kloten?

IDRISS Ja, ja!

CARINE Gij hebt geluk, jongen. Dat ge de taal niet moet begrijpen. Ik heb er schrik van, weet ge dat? Mijn benen mag ik breken, mijn tanden mogen ze trekken, die dingen genezen. Maar woorden. Die slaan in lijk kogels. De stomste woorden eerst. Deur. Telefoon. Zwijgt en gaat weg, laat mij alleen, ik wil u vergeten, stomme koe, valt dood...

IDRISS (*schenkt in*) Carine, weet niet, ja?

CARINE Merci. Gij zoudt een ideale vent zijn, Idriss. Overdag slapen, 's nachts de afwas doen, en voor de rest uw mond houden. En in dat andere zijt ge ook niet slecht, durf ik wedden. Stevige poepers, Marokkanen. Dat heb ik toch horen zeggen. Van een paar andere Marokkanen. Gezondheid!

IDRISS Carine. ja, Carine?...

CARINE Stopt daarmee. Of ik tik op uw handen. Niet onnozel doen. Idriss. Nee. Non!

IDRISS Weet niet?

CARINE Stopt maar helemaal. Met uw werk ook. Finito, schluss, afgelopen. Voor die ene dag. Het zal morgen zo ook wel gaan. OK?

IDRISS Oché. Finito. Oché!

CARINE Venten... Als ge laat voelt dat ge een boon hebt voor hen, dan voelen zij zich bedreigd. Ze vrezen voor hun vrijheid, ze trappen het af. Maar als ge doet alsof ge niets voelt, trappen ze het evengoed af. Wat moet ge dan doen? Om goed te doen.

IDRISS Carine? Nee?

CARINE Slooft u niet uit, jongen. Tot ziens. Daar is de deur.

(*Idriss af*)

Zwijgt en laat mij alleen! (*startende motorfiets*)
Ik wil u vergeten! Valt toch dood! (*wegrijdende motorfiets*) Vënten.

Zestiende toneel

Café

Brigitte / Philippe

- PHILIPPE Waarom doet gij ineens zo vierkant tegen mij? Ge spreekt met mij af, ik ben hier nu, wat wilt ge nog meer?
- BRIGITTE Ik vraag mij af wat gij van mij wilt, al heel de tijd. We zitten hier niet in de donkerste hoek van The King's, Philippe.
- PHILIPPE Dat moogt ge niet denken. Brigitte, kijkt eens naar mij, kijkt mij eens aan?
Er zijn er geen geweest, niet in The Castle en in The King's. Niet op die manier.
En op een andere manier ook niet. Niet één. Ik heb het geprobeerd, dat is waar.
Hoe gaat dat? Ge zijt aan het uitgaan, ge doet mee met de rest.
Maar als het moment daar was, dan...
- BRIGITTE Dan wat?
- PHILIPPE Dan moest ik denken aan u. Nee, nee, eerlijk waar. Echt. En wat ik zag en hoorde,
in The King's, dat viel ogenblikkelijk in het niet. Gij hebt geen make-up nodig,
en geen show. Zoals gij kunt kijken, Brigitte, van 's morgens vroeg al.
Van bij uw eerste koffie. Heel de wereld recht in de ogen zien, en toch lachen.
Hoe doet ge het? Met die schone, grote kijkers van u. De hel voorbij zien trekken,
en iedere dag dezelfde hel: al die toeristen, en dat eet maar en dat drinkt maar en dat
blaft ons maar af, met hun kleine gasten die zagen en die krijsen en die ons voor de
voeten lopen... En gij blijft dat lachend aanzien, alsof het een feeststoet is.
Sterker, door ernaar te kijken maakt gij er een feest van, voor de anderen. Voor mij.
Ik kan mij soms zo goed voelen, gewoon bij het gedacht dat ik samen met u aan het
werken ben. Dat ik u mag rond zien lopen, met dat dienblad, en met uw schortje aan.
Dat staat u goed, weet ge dat, zo een schortje. Uw andere kleren ook, natuurlijk,
ik bedoel maar, iemand anders zou het misstaan. U niet. En zoals gij geduld kunt
opbrengen voor bejaarden! Pas op, voor kleine kinderen ook. En voor de hondjes van de
bejaarden, en die moeten allemaal wat water hebben, die hondjes bedoel ik, of een
bifteck haché, dat gelooft ge toch niet, gisteren vroeg er één een filet pure voor haar
poedel... Gij doet dat. Met de glimlach. Er is niets dat u van slag maakt. Gij hebt het.
Dat overtuigde, dat vanzelfsprekende. Gij loopt hier rond alsof iedere stap er een is op
een groot podium. Iedereen kijkt naar u, of ze nu willen of niet. Gij zijt nu eens echt,
ik weet niet... Een soort bloem zoals er maar één is.
Geen zwarte gedachten, geen twijfels.
- BRIGITTE Waarom mocht niemand het weten van ons?
- PHILIPPE Ge weet toch hoe dat gaat? Ik kan de moppen en de steken onder water al horen.
Carine, Kurt. Bertje. Madame Verplancke die begint te zagen.
Morgen zullen we het wel vertellen. Aan iedereen.
- BRIGITTE Waarom morgen ineens wel?
- PHILIPPE Dan kan het geen kwaad meer. Dan gaan we ons dat niet meer aantrekken.
Zeker niet na de nacht die ons te wachten staat...
- BRIGITTE Wat voor nacht hebt gij in gedachten misschien?
- PHILIPPE Laat ons het seizoen compleet maken. Verstaat ge? Perfect. We moeten niet altijd van de
hel vertrekken om een feest te zien. Direct een beetje hemel mag ook, vind ik.
Verstaat ge? (*stilte*) Zo zullen we er altijd aan terug kunnen denken.
- BRIGITTE Hoe bedoelt ge?
- PHILIPPE Wel ja... Het seizoen waarin alles begon.

BRIGITTE Ik wil niet aan alles tegelijk beginnen.

PHILIPPE Alles tegelijk? Dat heb ik toch niet gezegd? Au contraire. We zouden kunnen beginnen met juist dat één ding.

BRIGITTE Wat gij vraagt, is geen begin. Het kan eer een einde zijn.

PHILIPPE Brigitte, er zijn zo veel verschillen tussen ons, misschien verliezen we mekaar morgen al uit het oog. En dan komt er geen nacht meer gelijk deze. Dan komt er botweg niets. Dat is ook een einde, maar een heel wat minder plezierig dan dat andere.

BRIGITTE Dat is dan maar het risico dat ik neem. Ik wacht.

PHILIPPE Alle mensen wachten. De meesten op iets dat nooit zal komen. Op een miljoen in de loterij, een eigen zaak. Of een zangcarrière.

BRIGITTE Dat meent ge niet.

(af)

PHILIPPE Iedereen wacht! *(stilte)* Al is het op een schoon wijf dat eindelijk eens ja zegt...

Zeventiende toneel

Duinpan

Verdurme / Idriss

IDRISS Probeert dat nu toch eens. *(joint)* Nogal wat beter dan die cognac van u. De combinatie is natuurlijk het beste. *(drinkt)* Gij?

VERDURME Ik wil een heldere kop houden, vanavond.

IDRISS Gij hebt het voor het zeggen, Bertje.

VERDURME Dat juist gij iets moet zeggen over zeggen. Waarom doet gij heel de tijd alsof ge met niemand kunt spreken?

IDRISS Wat haalt het uit? Ge kent toch het gezegde, spreken is zilver.

VERDURME Met mij spreekt ge wel. Is dat dan ook zilver?

IDRISS Welk antwoord wilt ge, Bertje? Een eerlijk of een diplomatisch?

VERDURME Een eerlijk.

IDRISS Daar vind ik u te sympathiek voor.

VERDURME Denkt ge dat ik het niet ken? Ik wil het alleen eens horen uit uw eigen mond.

IDRISS Bon. *(stilte)* Spreken met u, dat kunt ge moeilijk zilver noemen, voor die paar honderd frank die het oplevert.

VERDURME En wat zou het diplomatisch antwoord zijn?

IDRISS Dat uw spreken meer dan zilver is, natuurlijk. Dat het zelfs meer is dan goud. Het is onbetaalbaar. Want de stilte wordt maar hoorbaar en schoon als ge een heel klein beetje kabaal maakt, af en toe. Met mijn zwijgen is dat ook zo.

VERDURME Dus ik ben uw kleine beetje kabaal? Dat uw zwijgen nog schoner moet maken?

IDRISS Ja.

VERDURME En dat vindt gij een diplomatisch antwoord?

IDRISS Ja.

VERDURME *(lange stilte)* Als ik nu eens aan madame Verplancke vraag om u in te schrijven, dan krijgt ge een verblijfsvergunning.

IDRISS Ik heb geen vergunningen nodig. Als ik ergens kan blijven, dan blijf ik. Als dat niet kan, ga ik weg.

VERDURME Dan is de kans klein dat ge hier volgend seizoen terugkomt.

IDRISS Alsof ik dat van plan was. Wat is het nut van twee keer hetzelfde te doen? Waarom komt gij ieder seizoen terug?

VERDURME Ik ben te oud om gewoontes te veranderen.

IDRISS Ik ben te jong om gewoontes te kweken.

VERDURME Waarom zijt ge eigenlijk naar hier gekomen?

IDRISS Eerlijk, of diplomatisch?

VERDURME Alle twee.

IDRISS Eerlijk gesproken: in de eerste plaats voor dat woord. Blankenberge. Ik zag dat al voor mij. Allemaal witte klootzakken die opeen liggen, allemaal bleekscheten op een hoop, een kolossale berg blanke lijven. Met allemaal maar één doel: zo rap mogelijk bruin worden. En dat ze daar nog veel poen voor neerleggen ook! Dat wou ik eens van dichtbij in zijn werk zien.

VERDURME En diplomatisch gesproken?

IDRISS Voor de poëzie die er ligt in datzelfde woord. Het gedacht alleen al, dat hier een berg staat. Uitgerekend in dit land, dat zo plat is als een tafel, waar de hemel zo laag hangt dat de bomen niet naar boven durven groeien. Uitgerekend aan deze zee, die altijd grijs ziet en hard is lijk arduin. Uitgerekend hier: een berg. Met een hoge, porseleinen punt, wit gelijk een orchidee, zo blank lijk meel voor een brood, lijk melk voor een lam. Zo'n berg, aan deze zee... Die wou ik wel eens zien.

VERDURME En? Hebt ge hem gevonden, uw witte berg?

IDRISS Diplomatisch gesproken?

VERDURME Poëtisch gesproken.

IDRISS Dat gaat u geld kosten, Bertje.

VERDURME Het mag kosten wat het wil. *(geeft geld)*

IDRISS Natuurlijk heb ik hem gevonden, mijn witte berg. Waar niemand anders hem had gezien. Waar niemand anders hem had gevonden. *(ze kussen en zuipen)*

Achttiende toneel

Overal

allen

Armand drinkt op het strand.

Madame Verplancke slaapt in haar kamertje.

Verdurme en Idriss vrijen in de duinpan.

Brigitte, in haar kamertje, trekt haar rode jurk aan, bekijkt zich in de spiegel, repeteert haar song

Philippe, in zijn kamertje, bespiedt Brigitte door een gat in de wand en rukt zich af

Carine zit te drinken in de keuken

- KURT (op) Zijt gij hier nu nog?
- CARINE Zijt gij nu al terug? Hoe was het in The Blue Castle? De ambiance van de grote dagen, op de tafel staan dansen in bloot bovenlijf? Zegt het, hoe was het? Wat heb ik gemist?
- KURT (stilte) Als ik die zotten op mekaar gepakt zie staan? Zweten lijk een paard. Tieren en brullen lijk een viswijf, tegen die muziek in. Met uw armen zwaaien lijk een spast, om u toch verstaanbaar te maken. Dat ik mij ooit goed gevoeld heb, daartussen. Weet ge waar ik mij goed voel? In die frigo. In mijn eentje. Niets van buitenaf dat doordringt. Altijd fris. Altijd proper. Niet die stank van verrotting. Die stank die hier overal hangt.
- CARINE Wat krijgt gij nu ineens?
- KURT Er was misschien zeshonderd man, Carine. Zeshonderd. Maar aan hun gezichten kondt ge zien dat ze stuk voor stuk alleen maar bezig waren met hun eigen. Ieder voor zich. Dat heb ik nog nooit zo goed gezien lijk vanavond. De volgende keer staan ze daar allemaal terug. Onveranderd. Moederziel alleen. En voor wat? Weet gij het? Voor wat?
- CARINE Zegt dat niet, Kurt. Ge moogt dat niet zeggen.
- KURT Laat dat.
- CARINE Maar ge moogt zulke dingen niet zeggen.
- KURT Laat het uit, Carine. Alstublieft. Laat mij gerust.
- CARINE Ik ken u toch. Om te weten wat ge meent en wat niet. (stilte) Zo niet, voorzichtig! Met uw bruut geweld altijd.
- KURT Wie zegt er nu niet wat ze meent... (ze neuken)
- VERDURME Dat was te verwachten. (onweersgerommel)
- ARMAND Dat moest er nog bijkomen.
- (af)
- VERDURME We zullen ons binnen een plaatske moeten zoeken.
- IDRISS Laat ons blijven. De zee is fantastisch, zo vlak voor een onweer.
- VERDURME Vindt ge? Nu ruikt ge maar eerst goed dat het hier een open riool is. Er staat op die golven meer schuim dan op ons afwaswater. Het zit hier vol olie en stront. Als er een vogel in valt, crepeert hij.
- IDRISS Ik zie een strand, Bertje. Een schitterende plage. Gelijk in een film. Ik hoor golven die kapotslaan op de stenen van de golfbrekers.
- VERDURME Niet overdrijven met uw poëzie, straks vraag ik mijn geld terug.

IDRISS Ge had het hier vanmiddag moeten zien. Al die blote lijven. Mannen, vrouwen. Ik kan er uren naar kijken, zo schoon.

VERDURME Dikke wijven en verzopen venten. Iets anders loopt hier niet rond. Ik zie maar één schoonheid en dat zijt gij.

IDRISS Wie hangt er nu de poëtische uit? Ik, een schoonheid? Gij, toen gij jong waart, misschien... Volgens mij waart gij wel een fel ventje.

VERDURME Ik was de lelijkste donder die ge u kunt voorstellen. Dat is misschien nog de enige troost. Van de ouderdom. Dat hij schoon en lelijk eindelijk gelijk stelt, door ze alle twee even afzichtelijk te maken.

IDRISS Dat is toch een voordeel? Nu kan ik denken dat ge schoon waart, vroeger. En omdat ik dat kan denken, is het voor een stuk ook zo.

VERDURME Wat gaat ge me nog wijsmaken? Dat ik op den duur blij moet zijn omdat mijn knoken kraken bij iedere stap? Dat ik moet juichen en feesten, omdat mijn vel rimpelt gelijk een appel vol plekken?

IDRISS Bertje, ge babbelt te veel. Hier, drinkt nog eens, rookt wat. Een mond is niet gemaakt om veel te spreken. *(laat zich pijpen)*

KURT Verdomme...

CARINE Wat scheelt er?

KURT Het gaat niet.

CARINE *(stilte)* Dat geeft niet. *(stilte)* Dat kan gebeuren. *(stilte)* Het kan de beste overkomen.

KURT Wat is er? Ik heb toch gezegd dat het niet gaat. Sorry!

CARINE Ik zeg toch niet dat het wel gaat? Of dat het moet gaan? *(stilte)* Ik vind dat niet zo belangrijk, of het gaat of niet.

KURT
WIJVEN. Als ge het niet belangrijk vindt, moet ge het mij niet heel de tijd in mijn gezicht

CARINE Zeg, wat scheelt er? Straks gaat ge nog zeggen dat het aan mij ligt. *(stilte)* Zo, het ligt aan mij? Weet ge wat gij doet, jongen. Gaat maar heel de dag in uw frigo zitten. En geeft me een seintje als ge helemaal stijf staat, dan zullen we het nog eens proberen.

(af)

BRIGITTE *(op in kamer van madame Verplancke)* Madame! Wat scheelt er? Waarom roept ge zo?

MADAME VERPLANCKE Brigitte? Brigitte... Ik ben zo blij dat gil het zilt. Ik ben zo bang, mijn zoetje. Er gaat iets vreselijks gebeuren. Helpt mij, houdt mij vast.

(Kurt af, de koelkast in)

BRIGITTE Maar nee. Er gaat daar niets gebeuren.

MADAME VERPLANCKE Jawel. Ik voel het.

BRIGITTE Maar nee. Rustig, madame Verplancke. Doet maar rustig aan.

MADAME VERPLANCKE Iets heel ergs, mijn kind. Ik voel het.

Derde bedrijf

Le coup de feu

Negentiende toneel

Café

allen

- MADAME VERPLANCKE Heel de zomer geen druppel. De laatste dag giet het. Normaal is dat een topdag. De mensen pakken 's morgens, ze gaan nog eens wandelen op de dijk, met hun laatste geld gaan ze goed eten. Tegen de avond rijden ze maar eerst naar huis. Terwijl nu? Hebt ge om vijf uur vanmiddag de straten gezien?
- ARMAND Ge hadt een kanon kunnen afschieten, ge hadt niemand geraakt.
- MADAME VERPLANCKE De eersten begonnen al om vijf uur vanmorgen hun wagen in te laden. En maar vloeken, en slaan met de deuren. Ik heb geen oog dichtgedaan.
- ARMAND Met zo een weer wil iedereen snel thuis zijn.
- MADAME VERPLANCKE Maar het blijft benauwd. Ik kan met moeite ademen. Er was van de nacht een moment dat ik dacht dat ik ging stikken.
- ARMAND Ik had een moment dat ik dacht dat ik ging verdrinken. Ik loop over de dijk en die eerste bui breekt los. Op een halve minuut was ik zo nat lijk een dweil.
- MADAME VERPLANCKE Al die maanden, al dat werken. En alles hangt af van zaken waar ge niets aan kunt veranderen. Het weer is te goed. Of het is te slecht. Er wordt op de radio iets gezegd over het kustwater en alle toeristen vluchten naar de Ardennen.
- ARMAND Hebt ge al nagedacht over datgene waar we het over hadden gisteren?
- MADAME VERPLANCKE Absoluut.
- ARMAND En?
- MADAME VERPLANCKE Als er iemand van die hotelketen binnenstapt, dan verkoop ik heel de santenkraam, à la minute.
- ARMAND Dat bedoel ik niet, Lucy.
- CARINE *(op)* Een stoel, een stoel, geeft mij een stoel. Ik voel mijn voeten niet meer.
- PHILIPPE *(op)* Het terras is leeg. Ze hebben alles ingeladen behalve twee tafels en vier stoelen, die gingen er niet meer bij. Ze komen ze morgenvroeg halen. Voor de laatste maand hebben ze wel het tarief moeten verhogen, zeiden ze.
- MADAME VERPLANCKE Wat? Laat mij die rekening zien.
- CARINE Armand, doet mij een plezier en zet die rotmuziek af. Ik kan het niet meer horen, ik kan het niet meer horen.
- MADAME VERPLANCKE De huur verhogen, zomaar zonder verwittigen?
- CARINE Iedere dag diezelfde band, ik ken hem rats van buiten, de volgorde van de nummers, iedere krak, iedere solo.

MADAME VERPLANCKE En gij hebt al getekend natuurlijk.

PHILIPPE Dat hadt ge mij gezegd.

MADAME VERPLANCKE Toch niet als ze ineens het tarief verhogen?

PHILIPPE Als het nu om duizenden franken ging.

ARMAND Alle beetjes tellen, jongen.

PHILIPPE Ik zal dat beetje direct goedmaken. Ik betaal hier een tournée. Voor iedereen!

ARMAND Waar gaan we dat schrijven?

CARINE Philippe, een tournée générale?

PHILIPPE De laatste dag van mijn leven garçon. Als dat niet gevierd moet worden.

CARINE Maar met ons alleen komt ge er niet vanaf. Ik roep er iedereen bij.

ARMAND Weet ge wat? Laat mij garçon spelen, in uw plaats. De eerste dag van mijn leven. Wat wilt gij drinken, Lucy? Van de jongeheer daar.

MADAME VERPLANCKE Hij moet hij geen rondjes geven. Er staan flessen wijn klaar voor het feest. Maakt er daar maar één van open.

PHILIPPE Drinkt toch eerst iets voor mijn rekening.

CARINE Naar het café komen iedereen, Philippe geeft een tournée. (*Verdurme op*) Bertje!

ARMAND Verdurme, ge ziet er beter uit dan onze burgemeester.

PHILIPPE De loterij gewonnen, schat?

CARINE Of is het een erfenis van nonkel missionaris?

VERDURME Er was vanmiddag toch geen werk en ik had zin om zotte kosten te maken. Ik heb nog nooit in mijn leven een wit kostuum gehad. Wat denkt ge ervan? In de solden.

(Kurt en Idriss op)

MADAME VERPLANCKE Ge ziet er heel goed uit, Bertje.

ARMAND De kleren maken de man.

CARINE Is dat waar, Bertje?

PHILIPPE Bertje kan het weten natuurlijk.

KURT Alhoewel, voor hem zijn het niet de kleren, die van een man een man moeten maken.

CARINE Nee. Het zijn die klieren.

ARMAND Carine! Ohlala!

CARINE De klieren, die doen het hem. Is het niet, Bertje? Behalve als die klieren het eens niet doen. Dan doen ze hem niets.

ARMAND Maar Carine toch!

PHILIPPE Ze is weer op dreef, madame vuilschuif.

MADAME VERPLANCKE Carine, let een beetje op uw woorden. Gij ook, Philippe.

VERDURME Ge zijt allemaal jaloers. Nietwaar, Idriss? Jaloers, hé? Wit kostuum!

IDRISS Weet niet, Bertje, ja!

MADAME VERPLANCKE Kurtje, trekt gij ook uw kokscleren uit en steekt iets anders aan, dan kunnen we beginnen.

KURT Waarom? Ik ben ook in het wit.

MADAME VERPLANCKE Maar dat vest is vuil. En die broek dan.

KURT Ze kunnen alleen maar vuiler worden. Het zijn de laatste uren dat ik ze draag, laat mij ervan genieten.

ARMAND En wat wordt er nu gedronken?

VERDURME Het is op kosten van Philippe, dus spa of pintjes willen we niet.

PHILIPPE Voor mij een wodka. Neemt allemaal maar hetzelfde.

MADAME VERPLANCKE En moet die jongen dat nu betalen?

KURT Waarom niet? Hij neemt afscheid met stijl, zo moet het, straks gaan we hem nog missen ook, voor mij een dubbele vodka.

VERDURME Dat sla ik toch ook niet af.

CARINE Ik zeker niet.

PHILIPPE Wel, ge hoort het. Iedereen een dubbele wodka.

ARMAND Dat zijn dan... Zes dubbele vodka's.

VERDURME Armand, ge vergeet Idriss toch niet?

ARMAND Allez. Zeven.

MADAME VERPLANCKE Als hij maar niet vergeet dat hij zijn werk nog moet doen. Brengt hem dat maar aan zijn verstand, Bertje, hij moest hier maar eerder komen aanwaaien, alleen maar komen feesten, dat pakt niet.

ARMAND Weet er iemand wat ons Brigitte gaat drinken?

CARINE Een emmer bloed, zweet en tranen, vrees ik. Ze zit al heel de middag op haar kamer te repeteren, dat belooft voor straks.

MADAME VERPLANCKE Carine, dat is meer dan genoeg of we moeten weer de helft wegslijten.

CARINE Zet hier tien kilo nootjes en Armand eet ze nog allemaal op.

ARMAND Philippe eet er anders ook niet naast.

PHILIPPE Van de pot verweten.

VERDURME Rap vergeten, zei de ketel.

(Brigitte op)

ARMAND Hier is ze, zie.

VERDURME De bloem van de avond.

CARINE Wat moet gij drinken?

VERDURME Het is op Philippe zijn kosten, dus maakt er maar ineens een fles champagne van.

BRIGITTE Deze cassette-recorder zou naar de keuken moeten, en dit koffertje ook.

PHILIPPE Kom. Ik zal ik dat doen. En zegt het maar als er nog iets is.

(af naar keuken)

BRIGITTE Kurt, kunt gij dit aansluiten op de hifi van het café?

KURT Dat weet ik niet, schatje, het is een beetje laat dat ge daar mee afkomt.

MADAME VERPLANCKE Natuurlijk gaat dat. Laat u niet plagen, Brigitje.

KURT Maar make, dat gaat niet vanzelf, daar hebt ge de juiste draad, de juiste aansluitingen voor nodig, zo simpel is dat niet.

BRIGITTE Alles zit in het koffertje.

KURT Ik zal proberen, maar ik zeg het u, ik kan niets garanderen.

ARMAND Brigitje, wat wilt ge nu drinken?

BRIGITTE Niets, bedankt. Ik krijg nooit iets naar binnen voor een optreden. Nog een half uurtje, is dat ok voor iedereen?

CARINE Ja, zeker?

ARMAND Waarom zou dat niet ok zijn?

MADAME VERPLANCKE Doet maar rustig aan, Brigitje.

VERDURME Ge hebt alle tijd.

PHILIPPE *(op uit keuken)* Laat u niet opjagen.

CARINE Wij zullen niet gaan lopen.

ARMAND En als ge bezig zijt ook niet.

BRIGITTE *(naar keuken)* Sorry, Philippe, ik zou liever hebben dat ge niet meegaat, ik moet mij kunnen concentreren.

(af)

CARINE Oeioei, zenuwen.

ARMAND Trac.

KURT Die denkt dat ze hier vanavond een platencontract gaat krijgen.

MADAME VERPLANCKE Laat haar toch doen.

VERDURME Alle begin is moeilijk.

PHILIPPE We zouden haar beter wat steunen.

VERDURME Daarbij, wie zegt dat zij geen platencontract in de wacht sleept? Misschien wordt ze beroemd. Wie weet waar zit ze volgend jaar, deze tijd?

CARINE Als ge zo begint...

ARMAND Godweet, waar zitten wij volgend jaar deze tijd?

PHILIPPE Ik weet alleszins waar ik niet zal zitten.

MADAME VERPLANCKE Vertelt het eens.

PHILIPPE Aan deze tafel, ik val nog liever dood. *(stilte)*

KURT Godver! Zonder juiste draad lukt dat hier nooit.

MADAME VERPLANCKE Hij valt liever dood dan bij ons aan tafel te zitten, zegt hij. Wel bedankt, Philippe.

VERDURME Eerst een tournée, dan een affront.

ARMAND Op uw gezondheid, jongen.

CARINE Santé.

PHILIPPE Dat bedoel ik niet. Het gaat mij om die toeristen. Ik kan ze niet meer zien. Heel het jaar door werken ze zich de ziel uit hun lijf, in fabrieken, bureaus, winkels. Als ze niet werken, eten en drinken ze tot ze erbij neervallen, ze roken lijk een Turk, hebben een hartinfarct op afbetaling, een bloeddruk van honderdnegentig, meer maagzweren dan vingers. Maar in de zomer krijgen ze veertien dagen vakantie, en wat doen ze? Ze gaan aan de kust op mekaars vetkwabben zitten, ze zagen mekaar de oren van hun kop over het weer, ze gaan tegen hun goesting zwemmen tussen de kwallen en de drollen, ze zeveren dat er weer te veel mongooltjes op zomerklas zijn mogen gaan, ze zeuren, ze zaniken, ze zemelen, god lieve deugd... En dat soort idioten komt bij ons op het terras zitten. Tweehonderd kilometer blokrijden, om op een terras dat zo vol zit lijk een konijnekot een vol au vent met friet te bestellen, of een Rodenbach met smos.

CARINE *(stilte)* Mijn ouders zijn hier vorige week op het terras komen eten.

PHILIPPE *(stilte)* Dat is iets anders. Die mensen komen omdat gij hier werkt. Om u te steunen.

VERDURME Dat is dan ook geen compliment voor uw ouders. Die hebben we geen enkele keer gezien.

PHILIPPE Mijn vader? Die heeft het te druk. Die weet van voren niet dat hij van achteren leeft.

ARMAND Geen gemakkelijke job, aan de rechtbank werken.

KURT Aan een muziekinstallatie werken is nog moeilijker. Gaat maar tegen Brigitte zeggen dat het voor een andere keer zal zijn.

PHILIPPE Maar dat kan toch niet? Laat mij het eens proberen.

VERDURME We gaan hier toch niet heel de avond praten over werken en toeristen? Er moeten plezieriger dingen zijn.

KURT Kent ge die van die Turk die stond te liften?

ARMAND Nee?

CARINE Vertellen, vertellen!

VERDURME Geeft de wijn eens door, alstublieft.

MADAME VERPLANCKE Idriss, geef die wijn eens. De wijn zeg ik. Vin, vino!

VERDURME Laat maar, ik zal die flessen wel pakken.

KURT Wat is het, kan ik nu beginnen vertellen?

ARMAND Alstublieft.

KURT Wel, er staat een Turk te liften. En er stopt een dokter in een grote Mercedes. Wat scheelt er, vraagt die dokter. Wel, zegt die Turk, ik sta te liften. Kunt ge mij niet meenemen? Ik weet niet, zegt die dokter. Trekt uw mond eens open. Turk doet dat. Nog wat, zegt die dokter. Turk doet dat. Nog, zegt die dokter. Die Turk trekt zijn mond open zo ver hij kan. Sorry, zegt die dokter. Ge zult niet over mijn trekhaak gaan.

ARMAND Niet over mijn trekhaak, zegt hij!

(Idriss af naar keuken)

CARINE Die kende ik niet. Ge gaat niet overmijn trekhaak, zegt hij!

KURT Gisteren gehoord. Op de parking van The Castle. Er werden er weer verteld, aan de lopende band. Een ambiance? *(stilte)* Niet te geloven.

MADAME VERPLANCKE Kurtje... Sorry, maar... Wát zegt hij?

Twintigste toneel

Keuken

Carine / Brigitte / Philippe / Idriss

- PHILIPPE (op) Het is in orde geraakt.
- BRIGITTE Wat?
- PHILIPPE De muziek. Ge kunt beginnen wanneer ge wilt. Ik zal de microfoon hier neerleggen. Geeft een seintje en dan start ik de band.
- BRIGITTE Bedankt.
- PHILIPPE Kurt zei eerst dat die aansluiting niet zou lukken. Maar ik heb er dan eens naar gekeken. En het is in orde, nu. Ik dacht: Ik ga haar dat zeggen, dan is ze gerust.
- BRIGITTE Bedankt. Wilt ge mij nu alleen laten, ik heb dat nodig.
- PHILIPPE Idriss is hier toch ook nog?
- BRIGITTE Idriss, dat is iets anders.
- PHILIPPE Er is nog iets dat ik moet zeggen.
- BRIGITTE En dat kan niet wachten?
- PHILIPPE Wat ik gisteren zei, Brigitte, dat meende ik niet. Dat we mekaar misschien uit het oog gaan verliezen en zo. Als het aan mij ligt, zal dat niet gebeuren. Ik wil u terugzien.
- BRIGITTE Zijt ge niet bang van dat andere dat ge ook hebt gezegd?
- PHILIPPE Welk andere?
- BRIGITTE Dat alle mensen wachten op iets dat nooit zal komen. (stilte)
Wie zegt dat ik u wil terugzien?
- PHILIPPE Ik meende dat niet.
- BRIGITTE Hoe weet ik dat ge het deze keer wel meent? (laat zich tongzoenen)
- CARINE (op) Als ik stoor moet ge het zeggen. Ik kom alleen maar wat brokskes kaas snijden.
- PHILIPPE We storen eigenlijk alle twee, Carine. Tot straks, Brigitte. Doet het goed!
- (af)
- CARINE Een brokske kaas, Brigitte?
- BRIGITTE Voor een optreden krijg ik niets naar binnen.
- CARINE Dat zag er daarjuist anders uit, daar ging meer naar binnen dan een brokske kaas. Rare manier van wachten, die onbekende vriend van u.
- BRIGITTE Carine, wilt ge me met rust laten?
- CARINE Ik zeg dat maar om te plagen, schatje. Ge moet u zo zenuwachtig niet maken. Voor een liedje, ik begrijp dat niet.

BRIGITTE Ik kan me goed voorstellen dat gij dat niet begrijpt.

CARINE Hoe?

BRIGITTE Als ge het ooit begrepen had, zoudt ge hier niet zijn.
Zoudt ge hier niet ieder seizoen opnieuw zijn.

CARINE Wat zou ik anders moeten doen? Liedjes zingen, gelijk gij?
Gij denkt echt dat alles gaat veranderen door één stomme song.

BRIGITTE Het is een begin.

CARINE Er zijn er ieder jaar een paar duizend die zo beginnen.
Hoe ze eindigen, dat wordt er niet bij verteld.

BRIGITTE Ik heb Philippe nog. In het slechtste geval haalt hij mij weg uit deze riool.

CARINE Is dat wat die jongen het noemt. Een riool. Of noemt gij het zo?
Natuurlijk, een rat weet zelf het best waar ze twee maanden heeft gewoond.

BRIGITTE Nee, Carine. De ratten zijn zij die na twee maanden daar nog altijd wonen.
Die daar ieder jaar wonen omdat ze te oud zijn om te verhuizen, en te dik en te lelijk.

CARINE Schatje toch... Al die schmink op uw gezicht. En nu pas zie ik hoe ge zijt, in het echt.

BRIGITTE Ge hebt het nu gezien, gaat maar naar het café.
Misschien wordt er daar op u gewacht.

(Carine af)

Dat is dan een van de weinige plekken waar er op u wordt gewacht. (stilte)
Idriss, geeft die handdoek eens.

IDRISS Idriss? Weet niet, Brigitte?

BRIGITTE Doet niet alsof ge me niet verstaat, ik weet ervan.
Ik heb u en Bertje al eens bezig gehoord. Geeft die handdoek en houdt deze spiegel vast.
(stilte) Als gij met niemand wilt spreken, dan spreekt gij met niemand,
mij kan dat niet schelen. (stilte) Maar er is één ding dat ik u wel wil vragen.
Zijt gij niet een paar nachten geleden aan de deur van mijn kamer komen staan?
Om door het sleutelgat te kijken?

IDRISS Neenee.

BRIGITTE Ik kwam van de wc, ik zag u voorovergebogen staan voor mijn deur. (stilte)
Zijt ge ooit komen kijken als ik wel in mijn kamer was? (stilte) We kunnen nu met
mekaar spreken, wel, spreekt nu. (stilte) Ik zal het anders vragen. Als ge mij zo ziet,
zo in mijn rode japon, met die décolleté, met die split hier...
Wat denkt ge dan, Idriss? Wat is uw eerste gedachte?
Zoudt ge mij niet willen zien zonder dat kleed?

IDRISS Ik heb zo u al gezien. Op het strand.

BRIGITTE Ah bon.

IDRISS Zo veel schoonheid op één badhanddoek, Brigitje, dat was om niet goed van te worden.
Ik heb uren liggen kijken. Uw benen, uw armen, uw voetjes die ge om de vijf
minuten zat in te smeren met een witte crème. Uw gezichtje, stralend gelijk een zon,
uw mondje, zo rood lijkt een framboos in een coupe maison.
Uw hoofdje dat zo parmantig op zijn lange hals staat dat een mens bang is dat het eraf zal

vallen. En hoe ge, op de vierkante meter van één badhanddoek, dat allemaal ook nog kunt bewegen. Traag, precies een beetje vermoeid, alsof ge aan het zwemmen zijt onder water. Alleen spijtig van die zonnebril. Want het allerschoonste vind ik nog uw ogen. Die kunt ge maar beter dichthouden als ge gaat zwemmen. Heel de zee zou er in leeg kunnen lopen.

BRIGITTE Als ik geweten had dat gij zo kondt spreken, had ik veel eerder eens een babbeltje gemaakt.

IDRISS We kunnen dat toch nog altijd doen? Nadat ge gezongen hebt, bijvoorbeeld. En dan wil ik gerust nog wel eens kijken, naar hoe ge eruitziet zonder die japon.

BRIGITTE In geen honderdduizend jaar. Ik ben een professional. Het gaat mij alleen maar om het effect. Dankzij u weet ik zeker dat mijn outfit werkt. Houdt gij u maar bezig met Bertje. Ge moogt hem straks teken doen dat ik klaar ben. Maar pakt mij eerst nog een glas water. Lauw! Met wat suiker erin. Dat mijn stem niet in een knoop slaat.

Eenentwintigste toneel

Café

Carine / madame Verplancke / Kurt / Philippe / Verdurme / Armand

VERDURME Wie wil er nog wijn?

ARMAND Ik zeg niet nee.

MADAME VERPLANCKE Carine, maakt gij nog een fles open?

KURT Maakt er maar twee van.

PHILIPPE Kent er iemand die van die twee schrijvers?

ARMAND Als kleine jongen dacht ik altijd, een schrijver, dat dat een potlood was.

VERDURME Een potlood?

MADAME VERPLANCKE Als kleine jongen, zegt hij. Toen dacht hij, dat een schrijver, dat dat een potlood was!

KURT En sinds wanneer denkt hij dat het iets anders is?

MADAME VERPLANCKE Ja! Sinds wanneer denkt ge dat het iets anders is, Armand!

PHILIPPE Moet ik het nu nog vertellen, of wat?

VERDURME Laat Philippe zijn mop nu eens vertellen.

KURT Oké, oké.

MADAME VERPLANCKE Doet maar, Philippe.

ARMAND We zijn er klaar voor.

PHILIPPE Twee schrijvers. Kunnen mekaar niet uitstaan. Op een keer zitten ze samen op café. Zegt die ene tegen die andere: Gij schrijft zoals ge schijft. Veel en onsamenhangend.

ARMAND Ohlala.

KURT Het zal wat worden.

MADAME VERPLANCKE Pies en kak, iedere keer. Studenten!

VERDURME Ssst!

PHILIPPE En weet ge wat die andere antwoordt? Het is te hopen dat gij niet schijt zoals ge schrijft. Want dat is een pijnlijke dood, sterven aan constipatie.

KURT *(stilte)* Wat voor een mop is dat nu.

VERDURME Ah, het is al gedaan?

MADAME VERPLANCKE En wat zei hij, zegt ge?

PHILIPPE Hij zegt: Ik hoop dat gij niet schijt zoals ge schrijft. Want...

KURT Dat is een pijnlijke dood, sterven aan constipatie.

MADAME VERPLANCKE Dat is waar. Dat kan zeer doen.

ARMAND Sterven aan wat?

PHILIPPE Constipatie.

ARMAND Wat is dat nu weer.

KURT Verstopping.

ARMAND Verstopping! Ik had iets helemaal anders begrepen.

MADAME VERPLANCKE Daar kunt ge van afzien. Ik heb zo een tante gehad, dat mens heeft in haar leven meer miserie dan boterhammen gezien.

KURT En hoe meer boterhammen dat ze at, hoe meer miserie dat ze kreeg.

VERDURME Dat is goed, dat. *(Idriss wenkt hem)*

ARMAND Mijn grootmoeder had dat ook, verstopping.

KURT En is die daar ook van gestorven?

ARMAND Nee. Van de trap gevallen. Nek gebroken.

KURT En dan nog verstopping hebben ook. Het leven is oneerlijk.

ARMAND Ze at van 's morgens tot 's avonds lijnzaad, kent ge dat?

MADAME VERPLANCKE En blauwe pruimen. Dat at mijn tante twee keer per dag.

ARMAND Mijn grootmoeder ook. Zij zei altijd: Pruimen doen het gat schuimen.

MADAME VERPLANCKE Armand!

KURT Gij kunt het weten natuurlijk.

ARMAND Ik at altijd mee van die pruimen. Baat het niet, het schaadt ook niet.

VERDURME *(microfoon)* Dames en heren, sorry dat ik u moet onderbreken, mag ik even uw aandacht, hallo? *(stilte)* Dames en heren beste vrienden, we komen zo zoetjesaan bij het hoogtepunt van deze avond. Een spektakel van internationaal niveau, kom, niet lachen jongens, een beetje serieus blijven. Maar het lijkt mij niet ongepast, als wij daar een paar woordjes van bezinning aan laten voorafgaan.

PHILIPPE Oh nee!

KURT Niet beginnen zeveren, Bertje.

CARINE Ziet ge wel, dat hij een kostuum aanheeft van nonkel Pastoor?

ARMAND Zwijgt en neemt nog een glas wijn, Bertje.

VERDURME Een paar woordjes maar.

PHILIPPE Dat zijn er twee, Bertje. Geen tweehonderd.

KURT Geeft ons liever twee stoppen voor in ons oren.

MADAME VERPLANCKE Laat die mens nu toch eens uitspreken.

VERDURME Aandacht! Hallo! Dit is een afscheid, beste vrienden. We hebben samen gewerkt en geleefd. Samen afgezien, samen gelachen. Af en toe was er al eens een misverstand, maar lang duurde dat nooit. Want altijd was daar de vriendschap, die we hebben voor mekaar, en die zo schoon is.

MADAME VERPLANCKE Dat is waar, dat is het mooiste in het leven.

KURT Make, ge gaat toch ook niet beginnen.

VERDURME Ik, voor mijn part, ik zeg u eerlijk... Dit is een seizoen geweest dat ik nooit zal vergeten. *(stilte)* En ik hoop dat gij, allemaal, de een al wat meer dan de ander natuurlijk, dat ge mij ook niet te snel zult vergeten mochten we elkaar niet meer terugzien. Als ge nog lang zevert, zullen we u nooit kunnen vergeten.

KURT Als ge nog lang zevert, zullen we u nooit kunnen vergeten.

MADAME VERPLANCKE Schoon gesproken, Bertje.

VERDURME En dan vraag ik nu uw aandacht, dames en heren, voor een artieste van bij ons, maar van uitzonderlijke kwaliteit. *(gejoel)*
Ze heeft haar optredens in Frankrijk en Duitsland willen onderbreken om hier vanavond uw gastvedette te zijn. Dames en heren, geeft haar een warm applaus, hier is... Brigitje!

Tweëntwintigste toneel

Café

allen

Brigitte zingt het nummer 'Stop', geschreven en oorspronkelijk gezongen door Sam Brown

BRIGITTE *(op)* All that I have is all that you've given me
Did you never worry that I'd come to depend on you
I gave you all the love i had in me
Now I find you've lied and I can't believe it's true

 Wrapped in her arms I see you across the street
And I can't help but wonder if she knows what's going on
You talk of love but you don't know how it feels
When you realise that you're not the only one

 Oh you'd better stop before you tear me all apart
You'd better stop before you go and break my heart
Ooh you'd better stop

 Time after time I've tried to walk away
But it's not that easy when your soul is torn in two
So I just resign myself to it every day
Now all I can do is to levee it up to you
Oh you'd better stop before you tear me all apart
You'd better stop before you go and break my heart

Ooh you'd better stop if you love me
(You will remember)
Now's the time to be sorry
(That day forever)
I won't believe that you'd walk out on me
Oh you'd better stop before you tear me all apart
You'd better stop before you go and break my heart
Ooh you'd better stop!

(af, naar keuken)

Drieëntwintigste toneel

Café

Carine / Kurt

KURT Hebt ge dat gezien?

CARINE Ik kon moeilijk anders.

KURT Die kracht. Hebt ge dat gevoeld?

CARINE Gij zijt de enige die iets gevoeld heeft.

KURT Onmogelijk.

CARINE Dat was toch haar bedoeling.

KURT Hoe bedoelt ge?

CARINE Ze heeft mij dat verteld.

KURT Wat?

CARINE Vlak voordat ze opkwam. In de keuken.
Ze schudde en ze beefde op haar benen toen ze sprak.

KURT Wat zei ze dan?

CARINE Als ze zong, zong ze voor u. Voor niemand anders.

KURT Maakt dat een ander wijs. Ze wou mij heel de zomer niet zien staan.

CARINE Ze heeft gewacht. Ge moest haar eerst zien zingen.
En ze vroeg om bij haar te komen, zo gauw ze klaar was met zingen.

KURT Ge liegt.

CARINE Misschien gaat ge liever niet naar haar.
Misschien zijt ge bang dat zij verder wil gaan dan gij.
En dat ge niet kunt volgen.

KURT Zwijgt!

CARINE Ze wacht op u. Waarop wacht gij?

KURT Ge liegt!

CARINE Waarom zou ik haar aanprijzen? Waarom zou ik u vragen u te bewijzen bij haar? En niet bij mij?

KURT (stilte) Bravo, Brigitje! Bravo!

Vierentwintigste toneel

Café

madame Verplancke / Carine / Kurt / Philippe / Verdurme / Armand

VERDURME Formidabel. Schitterend.

ARMAND Wat een présence. Een stem, formidabel.

PHILIPPE Ongelooflijk! Fantastisch!

KURT Bravo, Brigitje! Bravo!

(af naar keuken)

MADAME VERPLANCKE Ik vond Brigitje er toch niet helemaal in terug.

VERDURME Wie wel?

ARMAND Zo zal ze niet moeten smeken om een platencontract.

VERDURME Ze zullen het brengen op een gouden schotelke.

MADAME VERPLANCKE Zware stiel, zangeres.

ARMAND Ze zingt iedereen naar huis.

VERDURME Het talent dat zij heeft.

MADAME VERPLANCKE Talent of geen, het duurt jaren voor ge doorbreekt.

VERDURME We zullen wij intussen nog wat wijn drinken, en al wat platen draaien van andere artiesten.

ARMAND Ja, Philippe, hoe zit dat? Krijgen we hier nog muziek?

PHILIPPE Momentje! Losmaken is niet moeilijk. Ineensteken, dat is wat anders.

Vijfentwintigste toneel

Keuken

Brigitte / Carine / Kurt / Idriss

KURT Geweldig. Ge waart fantastisch.

BRIGITTE Dank u.

KURT Ik kreeg er koude rillingen van. Een gevoel, dat heb ik nog nooit gehad als ik iemand zag zingen. Maar ja. Ik heb ook nog nooit gehad, dat er iemand zong speciaal voor mij.

BRIGITTE Hoe bedoelt ge?

KURT Zoals gij aan het zingen waart. Voor mij alleen.

BRIGITTE Kurt! Begint ge nu weer?

KURT Ik had u eerder moeten zien optreden. Dan had ik het direct verstaan.

BRIGITTE Doet dat niet, Kurt, alstublieft.

KURT Ik had het van eerstaf moeten snappen.

BRIGITTE Kurt, stopt daarmee. Ik meen het.

KURT Stoppen? Nadat ik u zo heb zien zingen? Dat was vragen zonder spreken, schatje, en wie mij vraagt, die kan een antwoord krijgen.

BRIGITTE Kurt, laat mij. Laat mij gerust!

KURT Wat tegenwringen, een beetje roepen, altijd goed voor de liefde, dat vind ik ook. Maar als we ons nu eens een liefdesnestje zochten? (*opent koelkast*) Waar geen geluid ons kan storen dan de geluiden die we er zelf bij willen maken?

BRIGITTE (*maakt zich los*) Idriss! Gaat het hen zeggen. Helpt mij. Idriss! Helpt mij!

KURT Ja, Idriss. Gaat gij het hen zeggen. Weet niet! Ja? Weet niet! Zegt het hen maar. Vooruit!

(af, in koelkast, met Brigitte)

IDRISS (*stilte*) Padroon?

CARINE (*op*) Idriss... Waar zijn ze? Patron! Brigitte! Waar?

IDRISS (*stilte*) Brigitte. (*wijst op deur van koelkast*)

CARINE En Kurt? En hoe is het gegaan? Hij heeft haar meegetrokken?

IDRISS (*stilte*) Weet niet, Carine.

CARINE Ze is toch niet uit vrije wil meegegaan?

IDRISS Weet niet. (*veegt*)

CARINE Och arme, dat kind. In de frigo. Het zal haar leren.

Zesentwintigste toneel

Café

madame Verplancke / Philippe / Verdurme / Armand

ARMAND Eindelijk!

VERDURME Muziek!

PHILIPPE Ik dacht dat het niet zou lukken.

MADAME VERPLANCKE Als het niet gelukt was, zat ik daar schoon, met een kapotte installatie.

VERDURME Lucy, het is nu in orde. Nog wat wijn, Armand?

MADAME VERPLANCKE Allemaal voor één liedje.

ARMAND Ge maakt u te veel zorgen. We zouden beter wat dansen.

PHILIPPE Ja, madame Verplancke, danst wat.

MADAME VERPLANCKE Dansen is voor jonge mensen.

ARMAND Als de jonge er niet zijn, moeten de oude het goed voorbeeld geven.

VERDURME Philippe is toch een jonge mens?

PHILIPPE Ik kan moeilijk in mijn eentje dansen.

VERDURME Danst dan met mij.

PHILIPPE Dat zoudt ge te graag hebben, Bertje.

VERDURME Waarom niet? Het is toch feest vandaag?

PHILIPPE Feest, noemt hij dat. Allez, ge krijgt een minuut. *(danst met Verdurme)*

ARMAND Als zij dansen, kunnen we toch niet achterblijven?

MADAME VERPLANCKE Het is jaren geleden, Armand.

ARMAND Dansen is goed voor een mens. Kom.

MADAME VERPLANCKE Ik heb geen goesting.

ARMAND Al doende krijgt men goesting.

Zevenentwintigste toneel

Keuken

Brigitte / Carine / Kurt / Philippe / Idriss

- PHILIPPE *(op)* Waar blijft onze nieuwe ster nu? Ze is zich toch niet gaan omkleden? Dat zou ik spijtig vinden. Hebt ge die décolleté gezien? *(stilte)*
Zeg, het is weer prijs daarbinnen. Armand wil met Lucy dansen, zij niet met hem. En Verdurme is al goed in de wind. *(Kurt op)* Kurt? *(stilte)*
Zijt gij weer verkoeling gaan zoeken in uw frigo?
- KURT Verkoeling. Zo zoudt ge het kunnen noemen. *(Brigitte op)*
- PHILIPPE Brigitje? Waar komt gij vandaan? Is dat uw nieuwe kleedkamer misschien? *(stilte)*
Wat is er gebeurd? En met uw kleed? *(stilte)* Nee. Gij smerige rotte hond.
- CARINE Kurt heeft alleen maar gedaan waar ze zelf om gevraagd heeft.
- KURT Niet meer of niet minder.
- PHILIPPE Een klootzak, dat zijt ge! *(vliegt hem aan)*
- KURT *(gooit hem neer)* Niet slecht, Philippe, niet slecht. Probeert nog eens.
Dat is het enige dat ik nog mankeerde vanavond.
- PHILIPPE Ik maak u kapot!
- KURT *(slaat hem neer)* Student of niet, als ze kwaad zijn willen ze ook liever motten dan babbelen. *(duwt hem weg)*
- CARINE Kurt, stopt ermee, ge moet niet overdrijven, ook niet.
- KURT Wat krijgt gij nu? Eerst stookt ge de boel op, nu moet ik stoppen?
Kom, Philippe, laat zien wat ge in huis hebt, jongen. Kom!

Achtentwintigste toneel

Café

madame Verplancke / Verdurme / Armand

VERDURME Het is mij toch te warm om te dansen. Zelfs in mijn eentje.

MADAME VERPLANCKE Ik zweet mij hier verloren.

ARMAND Dat is voor iedereen hetzelfde, Lucy.

MADAME VERPLANCKE Dat word ik gewaar.

VERDURME Dat er mensen zijn die dat uren en uren volhouden.

MADAME VERPLANCKE Wat was dat?

ARMAND Wat?

MADAME VERPLANCKE Bertje, zet de muziek eens af.

ARMAND Dat zal buiten zijn, iets dat valt. Met de wind of met de regen.

MADAME VERPLANCKE Neenee. Dat is precies of... Oh nee. Kurt. Kurt!

(af naar keuken, gevolgd door de anderen)

Negenentwintigste toneel

Keuken

allen

MADAME VERPLANCKE Jongen toch, het is niet waar, zegt dat het niet waar is.

KURT *(krabbelt op)* Het is niet erg, ma, laat maar.

MADAME VERPLANCKE Blijft liggen, ge bloedt, niet bewegen, ik bel een ambulance!

KURT Laat mij met rust, doet zo hysterisch niet!

MADAME VERPLANCKE Maar wat is er gebeurd? Jongen toch! Wat is hier gebeurd, in godsnaam!

KURT Het is een accidentje, make, meer niet.

MADAME VERPLANCKE Een accidentje? Met een mes? Ge zijt gewond! Maar helpt mij dan toch, Armand!
Ge kunt nu eens iets doen voor mij, wel doet het dan! Ge zijt toch agent van police!

ARMAND Bon. *(lange stilte)* Wij willen dus weten wat hier gebeurd is. *(stilte)*
Volgens Kurt is het een accidentje. *(stilte)* En volgens Brigitje? *(stilte)* Ge kijkt zo raar,
schatje? Ja, weent maar, het is een kwalijke zaak, zo een messengevecht. Hoe is dat zo

gekomen? *(stilte)* Gij beseft toch wat dat betekent, Philippe? Wat gaat uw vader hiervan vinden? Die zal er niet mee kunnen lachen, dat zijn toekomstige advocaat in zoiets verwickeld geraakt. En zijn carrière op het spel zet. Denkt ge ook niet? *(stilte)* Carine, gij gaat het mij zeggen. Gij weet er meer van, dat voel ik.

MADAME VERPLANCKE Carine, is dat waar? Hebt gij het gedaan?

CARINE Waarom denkt gij dat van mij, madame Verplancke?
Van iemand anders denkt ge dat niet, en van mij direct.

ARMAND Gij weet ervan, ik voel het, en ge gaat er niet goed van zijn.

CARINE Waarom direct ik en een ander niet?

ARMAND Het gaat niet mals zijn. Ik verzeker het u.

CARINE Waarom? *(stilte)* Hij was het. Idriss heeft het gedaan.

VERDURME Idriss?

ARMAND Kom, jongen, doet dat sigaretje maar weg. Dat steekt mij al lang tegen.

MADAME VERPLANCKE Dat had ik nu niet achter hem gezocht.

VERDURME Dat kan niet. Zoiets zou Idriss nooit doen.

CARINE En toch is het zo, we hebben het zelf gezien. Nietwaar, Philippe?

VERDURME Philippe, zegt niet dat het waar is, dat kan niet.

MADAME VERPLANCKE Bertje, waarom zouden Carine en Philippe liegen? Philippe zeker, een advocaat in spe!

PHILIPPE *(stilte)* Het is waar. Carine heeft gelijk.

ARMAND Dat is voor mij genoeg. Kom.

VERDURME Maar dat kan toch niet. Kurt, zegt gij het. Of gij, Brigitte vertelt gij het ons, hoe het allemaal in zijn werk is gegaan.

KURT Ge moet het haar niet vragen, Bertje, Carine heeft gelijk, Idriss heeft het gedaan.

ARMAND Niet tegenwringen, Idriss, of er komt miserie van!

VERDURME Zegt gij het dan tenminste. Vertelt gij hoe het gebeurd is

ARMAND Hoe zou hij dat moeten doen? Hij verstaat nog niet wat ge vraagt.

CARINE Hij begon te vechten met Kurt en hij heeft hem neergestoken. Meer is er niet gebeurd.

VERDURME Het heeft toch geen zin om niet te spreken. Zegt het!

MADAME VERPLANCKE Bertje, ik vind het ook niet plezant, maar als het zo is, dan is het zo.

VERDURME We zullen u geloven.

ARMAND Daar hebt ge zijn uitleg, in de taal die hij kent!

VERDURME Idriss, laat dat mes vallen. Alstubieft!

ARMAND Verdurme, gaat ervantussen voor ik mij kwaad maak.

(Idriss af)

Dat hij niet denkt dat hij er zo vanaf geraakt.

(af)

MADAME VERPLANCKE Armand! Gaat er niet alleen achter!

VERDURME Armand! Laat hem. Laat hem!

(af)

CARINE Armand zou hem al beter laten lopen, dan zijn we van hem af.

MADAME VERPLANCKE Weet gij goed wat hij Kurt heeft aangedaan?
En mij? En Brigitje is ook helemaal van streek.

KURT Make, voor die schram. Dat hij die jongen toch laat lopen. Vindt gij dat ook niet, Philippe?
We gaan er toch geen rechtszaak van maken, of zo?

PHILIPPE *(stilte)* Dat ware nog het beste, ja. *(geluid van wegrijdende bromfiets)*
Dat Armand hem laat lopen.

(schot)

Dertigste toneel

Keuken

Brigitte / Carine / madame Verplancken / Kurt / Philippe / Verdurme / Armand

ARMAND *(op na lange stilte)* Ik denk dat ik hem geraakt heb. Ik durf niet gaan kijken. *(stilte)*
Ik had het niet moeten doen. Een jongen, hoe oud is hij, hoop en al twintig?
Maar het was gebeurd voor ik het wist. *(stilte)* Ver kon hij niet geraken.
We hadden hem toch te pakken gekregen. *(stilte)* Maar hij had een mes.
Dat heeft iedereen kunnen zien, hij had een mes!

MADAME VERPLANCKE En hij had onze Kurt al neergestoken.

ARMAND Voilà. Wat kon ik anders doen? Ik heb hem verwittigd, ik heb geroepen. En hij rijdt weg.

MADAME VERPLANCKE Het was een ongeluk. Ieder van ons kan dat getuigen. Nietwaar, Philippe? *(stilte)*
Wat denkt gij ervan, Carine?

CARINE Het is een ongeluk. Het was zo niet bedoeld.

MADAME VERPLANCKE Ge moet zo niet wenen, Brigitte. Als het iemand zijn schuld is, is het zijn eigen schuld.
Hij is gaan lopen. En past op voor uw schmink, hij gaat op uw japon druppelen.

KURT Het is een spijtig accident. Dat is toch waar, Philippe? Als dat geen accident is?
Wat is het dan wel? *(stilte)* Wat zegt ge, Philippe?

PHILIPPE Het is een ongeluk.

VERDURME *(op)* Er ligt bloed, hij is geraakt. Hij is voortgereden, maar naar een hospitaal gaan,
dat doet hij niet. *(stilte)* Hij niet. *(stilte)* Carine?
Gij hebt gezegd dat hij Kurt heeft neergestoken.

CARINE Dat heb ik gezegd, ja.

VERDURME En is dat wat er gebeurd is, Philippe?

MADAME VERPLANCKE Er is maar een ding gebeurd en dat is een spijtig ongeluk.
Maakt het niet nog erger dan het al is, Bertje.

VERDURME Philippe? *(stilte)* Philippe?

PHILIPPE Het is gegaan gelijk Carine het gezegd heeft.

VERDURME Is dat waar, Kurt?

ARMAND Waar stuurt ge op aan, Verdurme? Ge hebt toch met uw eigen ogen kunnen zien dat hij
ging lopen?

MADAME VERPLANCKE Hij heeft u bijna onderuit geduwd.

KURT Bertje... Wat gebeurd is, is gebeurd.

MADAME VERPLANCKE Ge moogt al blij zijn dat gij dat mes niet in uw buik kreeg.

VERDURME Brigitte, waarom vertelt gij eens niet wat er gebeurd is.
Zo moeilijk kan dat toch niet zijn?

MADAME VERPLANCKE Wat kan zij meer vertellen dan de anderen?

VERDURME Spreekt. Gebruikt uw stem eens voor iets anders, dan om te staan zingen op een caf etafel.

(Brigitje af)

MADAME VERPLANCKE Ziet wat ge dat kind aandoet, Bertje, gemoest u schamen. Wat probeert gij ons in de schoenen te schuiven? Als gij zo gelooft in zijn heilige onschuld, waarom loopt ge dan niet achter hem? Zijt ge bang van de regen? Misschien heeft hij u nodig, misschien ligt hij ergens te bloeden in een goot. Wel, gaat hem halen, brengt hem naar hier. Als hij niets gedaan heeft, heeft hij niets te vrezen, de waarheid zal wel blijken. Maar dat durft ge niet, hem gaan halen. Ge staat veel liever hier, om ons zwart te maken, terwijl hij al naar de Franse grens rijdt om te ontsnappen. En weet ge waarom dat ge niet durft? Omdat ge goed genoeg weet dat hij het gedaan heeft.

VERDURME *(stilte)* Kunnen we niet op zijn minst een ambulance bellen? En naar hem uit laten kijken?

MADAME VERPLANCKE Dat zullen we zeer zeker doen. We zijn wij geen onnensen. Telefooneert gij ineens naar uw collega's, Armand.

ARMAND Dat wordt een ander paar mouwen. Een onderzoek, een dossier van vijf kilo.

MADAME VERPLANCKE Ge staat ervoor en ge moet erdoor, Armand. Dat geldt voor ons allemaal.

CARINE Het is voor niemand gemakkelijk.

PHILIPPE *(stilte)* Als er iets is dat ik kan doen? *(stilte)*

KURT Ge moogt mij een grote Martini uitschenken. Neemt zelf ook iets.

CARINE Voor mij een vodka. Dat kan ik wel gebruiken.

PHILIPPE Armand?

ARMAND Whisky.

PHILIPPE Madame Verplancke?

MADAME VERPLANCKE Wat zou ik mij pakken? Doet maar een Grand Marnier. Een grote.

PHILIPPE *(stilte)* Zouden we niet iets naar Brigitje brengen, ook?

CARINE Laat haar nog een beetje op haar plooi komen. Ik zal ik haar straks wel gaan troosten. Met een thee met wat rhum in.

PHILIPPE En gij, Bertje?

VERDURME *(lange stilte)* Doet maar een cognacske, Philippe. Merci.

MADAME VERPLANCKE *(stilte)* Het enige geluk is dat het gebeurd is de laatste dag van het seizoen. Godweet wat gaan de gazetten schrijven. *(stilte)* Stelt dat het gebeurd was de eerste dag van het seizoen. *(stilte)* We hadden wij direct onze deuren mogen sluiten. Allemaal voor een stom, onnozel accident.

Doek.

Colofon

Blankenberge is een toneelstuk van Tom Lanoye, dat in 1993 werd gepubliceerd door uitgeverij Bert Bakker (Amsterdam) als onderdeel van *De schoonheid van een total loss*, waarin ook twee andere stukken van Lanoye werden opgenomen – *Bij Jules en Alice en Celibaat*. *Blankenberge* werd geschreven in opdracht van Nederlands Toneel Gent. Het werd in 1991 voor het eerst opgevoerd, in Gent en in een regie van Senne Rouffaer. De cast bestond Carla Hoogewijs (Brigitte), Magda Cnudde (Carine), Blanka Heirman (madame Verplancke), Eddy Vereycken (Kurt), Peter Marichael (Philippe), Bob van der Veken (Verdurme), Pedro Edo (Idriss) en Herman Coessens (Armand Mortier). De dramaturg was Frans Redant.

De tekst van *Blankenberge* mag vrij worden gedownload en verspreid. Opvoeringen, geheel of gedeeltelijk, mogen pas plaatsvinden na een voorafgaande schriftelijke afspraak met SABAM

Aarlenstraat 75-77 1040 Brussel
+32/2/286 82 11 contact@sabam.be www.sabam.be

© - Tom Lanoye, Antwerpen, 1993/2012

vorm: Jeroen Los 2012